

Plenarne posiedzenie Sejmu PRL

Pełne poparcie dla orędzia najwyższych władz ZSRR

Pierwsze czytanie projektów planu i budżetu na rok 1978

◆ Nowelizacja prawa górniczego ◆ Wybór uzupełniający do Rady Państwa ◆ Odpowiedzi na interpelacje poselskie

(A) 28 bm. obradował Sejm PRL. Sejm podjął uchwałę, w której wyraził pełne poparcie dla uchwalonego 3 bm. w Moskwie orędzia KC KPZR, Rady Najwyższej i Rady Ministrów ZSRR do narodów, parlamentów i rządów wszystkich krajów świata.

Sobotnie posiedzenie rozpoczęło okres prac sejmowych nad planem i budżetem 1978 r. Odbyło się pierwsze czytanie ich projektów, które zostały następnie odesłane do komisji sejmowych dla szczegółowej analizy.

W dziedzinie ustawodawczej — dokonano nowelizacji prawa górniczego.

Pos. Jan Szczepański — ujęty i działacz społeczny — wybrany został na członka Rady Państwa.

Sprawa Sejmowi PAP

Posiedzenie Sejmu rozpoczęło się o godz. 10.00.

W ławach Rady Państwa — Edward Gierk wraz z przewodniczącym Rady Henrykiem Jabłońskim. W ławach rządowych — członkowie gabinetu z prezydentem Rady Ministrów Piotrem Jaroszewiczem.

Obrady otworzył wiceprezydent Sejmu Andrzej Werblan.

Porządek dzienny rozszerzony został o punkt „Wybór uzupełniający do Rady Państwa”.

W pierwszym punkcie porządku dziennego Sejm podjął uchwałę w sprawie obsadzenia dwóch wygasłych mandatów poselskich. Mandat w okręgu wyborczym nr 21 w Bydgoszczy uzyskała Irena Siwczak, nauczycielka, dyrektor szkoły podstawowej w Wojsku (PZPR). Mandat w okręgu wyborczym nr 58 w Siedlcach otrzymała Małgorzata Kusza, kierownik komórki społeczno-samorządowej w WSS „Społem” — oddział w Łukowie (PZPR).

Sprawa Komisji Mandatowo-Regulaminowej w tej sprawie przedstawił pos. Edward Zgłobicki (SD).

Posłanki złożyły ślubowanie poselskie.

Uchwała w związku z orędziem najwyższych władz ZSRR

Następnie Sejm jednomyślnie powziął uchwałę w związku z

(P) Podczas obrad.

orędziem władz najwyższych ZSRR. Z wnioskiem w sprawie uchwały wystąpił konwent senatorów z inicjatywy Klubu Poselskiego PZPR.

Przedstawiając projekt tej uchwały wiceprezydent Andrzej Werblan powiedział: „3 listopada br. Komitet Centralny KPZR, Rada Najwyższa ZSRR oraz Rada Ministrów RFSSR na uroczystym wspólnym posiedzeniu uchwaliły orędzie do narodów, parlamentów i rządów wszystkich krajów świata. Orędzie to zostało przekazane władzom najwyższym naszego kraju.

Jest to dokument o wielkiej randze, podjęty w historycznej chwili, w 60-lecie Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej.

Idea orędzia wyrażonego przez najwyższe władze ZSRR oraz nowe, pokojowe inicjatywy w sprawie rozbrojenia, przedstawione przez towarzysza Leonida Breżniewa, spotykają się w naszym kraju z powszechnym poparciem. Są wyrazem polityki, w której Polska Ludowa aktywnie uczestniczy”.

Podjęcie uchwały posłowie przyjęli oklaskami.

Rządowy projekt Narodowego Planu Społeczno-Gospodarczego

W kolejnym punkcie porządku obrad Izbie przedstawiono rządowy projekt Narodowego

Planu Społeczno-Gospodarczego na 1978 r. Omawiając ten projekt wicepremier, przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów Tadeusz Wrzaszczyk podkreślił, iż główną cechą charakterystyczną planu jest jego zgodność z uchwałą VII Zjazdu PZPR, zapewnienie wszechstronnego rozwoju gospodarki, nie tylko szybkiego wzrostu ilościowego, ale również postępu w jakości i nowoczesności produkcji.

Następnie projekt budżetu państwa na przyszły rok przedstawił — w imieniu rządu — minister finansów Henryk Kisiel.

Izba odesłała projekty do komisji sejmowych.

Następnie Sejm uchwalił ustawę o zmianie prawa górniczego. Rządowy projekt ustawy przedstawił w imieniu Komisji Górniczej, Energetyki i Chemii — pos. Jan Leś (PZPR).

W kolejnym punkcie porządku obrad, zgodnie z wnioskiem klubów poselskich: PZPR, ZSL i SD, przedstawionym przez przewodniczącego obrad wiceprezesa Komisji Andrzej Werblan — Sejm dokonał wyboru pos. Jana Szczepańskiego (bezp.) na stanowisko członka Rady Państwa.

Odpowiedzi na interpelacje

Sejm wysłuchał odpowiedzi na interpelacje i zapytanie poselskie.

(A) DOKOŃCZENIE NA STR. 4

Fot. CAF — Szyperko

★ ★ ★

(A) Projekty planu społeczno-gospodarczego i budżetu państwa na rok 1978 przedstawione w Sejmie przez wicepremiera Tadeusza Wrzaszczyka i ministra Henryka Kisiele są konkretnym dowodem ciągłości strategii, wytyczonej na VI i rozwinętej na VII Zjeździe partii. Bilans dotychczasowych sukcesów, osiągniętych również w walce z szeregiem trudności, u-

(B) DOKOŃCZENIE NA STR. 4

Rozstrzygnięcie VII Konkursu im. Henryka Wieniawskiego

Wadim Brodskij z ZSRR otrzymał I nagrodę

Polak Piotr Milewski na II miejscu ★ 9 laureatów

(P) Laureat I nagrody — Wadim Brodskij z ZSRR oraz Piotr Milewski zdobywca II nagrody (ex aequo z Michaiłem Wajmanem z ZSRR).

Korespondencja własna

(P) W nocy z soboty na niedzielę rozstrzygnęły się losy VII Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. Henryka Wieniawskiego.

O godz. 23, pod przewodnictwem prof. Ireny Dubiskiej, zebrało się międzynarodowe jury, mając przed sobą wyniki obliczeń komisji technicznej. W 30 min. po północy, w siedzibie Towarzystwa Wieniawskiego, wobec uczestników konkursu, obserwatorów, dziennikarzy — przede wszystkim z radia i telewizji wielu krajów — dyrektor Towarzystwa, Edmund Grabkowski, odczytał werdykt.

Pierwszą nagrodę w wysokości 50 tys. zł i złoty medal otrzymał Wadim Brodskij, 27-letni skrzypek radziecki, urodzony w Kijowie, uczeń prof. Ojgi Parchomenko, laureatki Konkursu Wieniawskiego w 1952 r., płąty na konkursie Czajkowskiego w 1974 r.

Drugą nagrodę w wysokości 40 tys. zł i srebrne medale przyznano ex aequo Piotrowi Milewskiemu (Polska) i Michaiłowi Wajmanowi (ZSRR).

Podobnie postanowiono o podziale trzecimi nagrodami w wysokości 30 tys. zł i brązowych.

Prognoza pogody

(P) Jak informuje IMGW — dziś w Warszawie będzie zachmurzenie duże z większymi przejaśnieniami. Przelotny opad deszczu ze śniegiem. Temp. maks. 3 st. (PAP)

KALENDARIUM

● Poniedziałek jest 332 dnem 1977 r. Do końca roku pozostało 33 dni, w tym 28 dni roboczych.

● Słońce weszło dziś o godz. 7.18, a zeszło o godz. 18.30.

● Imieniny obchodzą: Grzegorz i Zdzisław.

(J. L.)

Polska, Włochy, Europa

Edward Gierk przybywa dziś z oficjalną wizytą do Rzymu

Od specjalnego sprawozdawcy „Życia” ADAMA WYSOCKIEGO

(A) Rozpoczyna się dzisiaj nowe ważne wydarzenie w polskiej polityce zagranicznej. Edward Gierk, I sekretarz Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej udaje się z oficjalną wizytą do Republiki Włoskiej, na zaproszenie rządu i najwyższych czynników tego kraju. Edward Gierk składa tę wizytę w imieniu wszystkich Polaków, zarówno członków PZPR i sojuszniczych stronnictw politycznych, ZSL i SD jak i bezpartyjnych obywateli.

Ten prawdziwie ogólnonarodowy charakter wizyty wynika między innymi z tego, iż my, Polacy, mieliśmy od wielu wieków i mamy nadal stosunek do Włoch i do Włochów wyjątkowo serdeczny i bliski. Tak jak bliskie i serdeczne były zawsze, przez stulecia, relacje polsko-włoskiej współpracy, we wszystkich dziedzinach życia.

Pozostawili po sobie w Polsce wspaniałe pamiątki, włoscy muratorzy, licznie i chętnie odwiedzający nasze miasta, zwłaszcza w epoce renesansu. A los sprawił, że po ostatniej, najbardziej okrutnej z wojen, odbudowaliśmy najpiękniejsze fragmenty starej Warszawy, według obrazów pędzla włoskiego mistrza, który tu w nas znalazł na długie lata swą drugą ojczyznę.

Dzieje Włoch i Polski historia wiazała ze sobą niejednokrotnie szczególnie blisko. Począwszy od królowej Bony z domu Sforza, po Garibaldi, u boku którego walczyli polscy ochotnicy. Głęboko symboliczne znaczenie mają słowa Mazurka Dąbrowskiego „Z ziemi włoskiej do Polski...”

Pamiętamy o tej historycznej przeszłości. I pamiętamy również o tym, że i z ziemi włoskiej do włoskiej wiodły zawsze równie ważne i różnorodne szlaki. Mają swój niemały wkład w rozwój nauki i kultury włoskiej i ogólnoeuropejskiej. Kopernik, Frycz Modrzewski, Zamoyski, Mickiewicz i wielu, wielu innych Polaków, których nazwiska uosabiają najlepsze tradycje twórczego współdziałania obu naszych narodów.

Pamiętamy również o tysiącach polskich żołnierzy,

którzy nieśli Włochom wyzwolenie z faszystowskiej i hitlerowskiej niewoli i którzy oddali swe życie na polach bitewnych pod Monte Cassino pod Anconą, Bolonią, a także walcząc we włoskich oddziałach partyzanckich, w ramieniu, przeciwko wspólnemu wrogowi.

We Włoszech pamięta się do dzisiaj żołnierzy II Korpusu Polskiego i wspomina ich z serdeczną wdzięcznością.

Podróż Edwarda Gierka do Włoch sprzyja ożywieniu pamięci o wspólnych, pięknych i głęboko humanistycznych treściach naszej wspólnej historii, o udziale Polaków we włoskim i Włochów w polskim ruchu rewolucyjnym i niepodległościowym. — Ale dla współczesnego pokolenia sprawa szczególnie ważna jest nasze obecne partnerstwo. I trzeba stwierdzić, że to dzi-

siejsze partnerstwo jest bogate i różnorodne jak nigdy przedtem. Bardzo pomyślnie współpracują ze sobą od lat nasze przemysły, a zwłaszcza motoryzacyjny. Dla przeciętnego, młodego Polaka Włochy to przecież przede wszystkim właśnie Fiat, ten mały i ten większy, których coraz więcej na naszych drogach.

(A) DOKOŃCZENIE NA STR. 5

Piotr Jaroszewicz

przyjął

Wiktora Fiodorowa

(A) 26 bm. prezes Rady Ministrów Piotr Jaroszewicz przyjął Wiktora Fiodorowa — ministra przemysłu petrochemicznego ZSRR, przewodniczącego delegacji radzieckiej na 47 posiedzenie stałej komisji nafty i gazu RWPG, które odbyło się w Gdańsku.

W czasie spotkania omówiono najważniejsze problemy współpracy między przemysłem naftowym ZSRR i przemysłem chemicznym Polski. W rozmowie wziął udział minister przemysłu chemicznego — Henryk Konepniak.

Obecny był ambasador ZSRR w Polsce — Stanisław Pilotowicz. (PAP)

Nieoczekiwana inicjatywa Sadata

Narada w Kairze poświęcona przygotowaniu do konferencji genewskiej?

Syria odrzuca zaproszenie Egiptu

KAIR (PAP). W sobotę prezydent Egiptu, Anwar Sadat wygłosił na forum Egipskiego Zgromadzenia Narodowego obszernie przemówienie wiążące się z jego podróżą do Jerozolimy.

Egipski przywódca wystąpił z nową, nieoczekiwaną inicjatywą: zaprosił sekretarza gene-

ralnego ONZ, Kurta Waldheima, przedstawicieli ZSRR i USA, Syrii, Izraela, Jordani i Palestyńczyków (ale nie OWP), by w najbliższym czasie przybyli do Kairu na naradę poświęconą przygotowaniu do konferencji genewskiej. Zdaniem obserwatorów chodzi o posunięcie o charakterze wyłączonego propagandowym.

W dalszym ciągu swego przemówienia prezydent Sadat zapewniał, że w czasie swej wizyty w Jerozolimie nie zgodził się na żadne ustępstwa ze szkoda dla sprawy arabskiej.

Oświadczył też, że doszedł z przywódcami izraelskimi do porozumienia, że w czasie konferencji genewskiej będą omawiane wyłącznie sprawy merytoryczne z pominięciem proceduralnych. Sadat oświadczył, że bardzo wielu polityków izraelskich zdaje sobie sprawę, że kraje arabskie nie zgodzą się na żadne rozwiązanie, które nie przewidywałoby wyzwolenia ziem arabskich i utworzenia państwa palestyńskiego.

Obserwatorzy polityczni są zdania, że na reakcję wywołaną przemówieniem i zawartymi w nim tezami trzeba jeszcze poczekać. Wiadomo już, że rząd syrijski odrzucił zaproszenie do Kairu. Rzecznik rządu w Damaszku oświadczył, że propozycja Sadata wynika z nowego sojuszu egipsko-izraelskiego i dlatego Syria nie weźmie udziału w proponowanej konferencji. Radio Damaszek

(DOKOŃCZENIE NA STR. 6)

Święto Mauretanii

Gratulacje z Polski

(P) Z okazji święta narodowego Islamskiej Republiki Mauretanii, przypadającego w dniu 28 bm., przewodniczący Rady Państwa, Henryk Jabłoński, wystosował depeszę gratulacyjną do prezydenta republiki Moktara Ould Daddaha. (PAP)

Święto Albanii

Depesza z Polski

(P) Z okazji święta narodowego Ludowej Socjalistycznej Republiki Albanii Rada Państwa PRL przesłała do prezydium Zgromadzenia Ludowego Ludowej Socjalistycznej Republiki Albanii depeszę z najlepszymi życzeniami i pozdrowieniami dla narodu albańskiego.

Uchwała

w sprawie orędzia KC KPZR, Rady Najwyższej i Rady Ministrów ZSRR do narodów, parlamentów i rządów wszystkich krajów świata

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, w imieniu narodu polskiego z wielką uwagą i uznaniem przyjmuje orędzie Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, Rady Najwyższej i Rady Ministrów Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich skierowane do narodów, parlamentów i rządów wszystkich krajów świata z okazji 60-lecia Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wyraża solidarność z treścią orędzia i pełne poparcie dla jego myśli przewodniej — zespolecia wszystkich ludzi dobrej woli we wszystkich krajach dla wielkiej sprawy pokoju, odprężenia i postępu społecznego.

Orędzie wyrażające zapewnienie leninowskim potwierdzenie zapożyczonych leninowskim dekretem o pokoju i konsekwentnie kontynuowanych po dzień dzisiejszy wysiłków na rzecz pokoju i współpracy między narodami. Jest odzwierciedleniem głęboko humanistycznych założeń programu pokoju przyjętego na XXIV i rozwinętego na XXV Zjeździe Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Dzięki pokojowej polityce zagranicznej Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i innych państw socjalistycznych oraz wybitkom całej wielkiej koalicji światowych sił pokoju w stosunkach międzynarodowych pogłębia się doniosły proces odprężenia, wcielanie się w życie zasady pokojowego współżycia państw o odmiennych ustrojach społecznych, rozszerza się pokojowa równoprawna współpraca między narodami.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w pełni popiera wyrażone w orędziu stanowisko, że sprawa o nadzwyczajnej randze i pilności jest obecnie zahamowanie forsowania przez siły militarystyczne wysiłku zbrojeni, sakaz tworzenia nowych środków masowej zagłady, redukcja zbrojeń i sił zbrojnych, uderowanie drogi do powszechnego i całkowitego rozbrojenia.

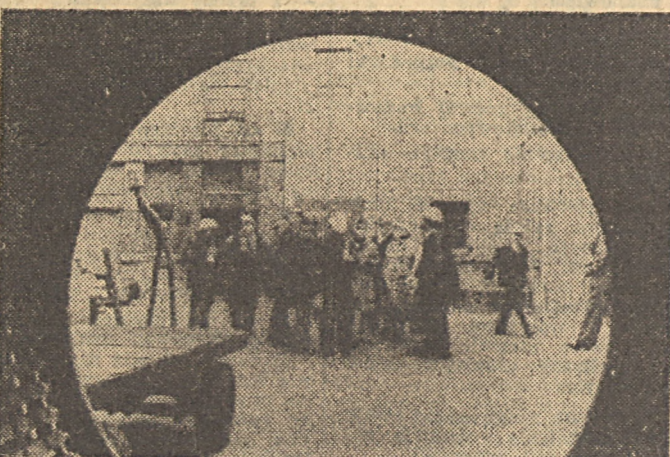
Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z uznaniem wita nowe inicjatywy rozbrojenia, z którymi wystąpił sekretarz generalny Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, przewodniczący Prezydium Rady Najwyższej Związku Socjal-

istycznych Republik Radzieckich — Leonid Breżniew na jubileuszowym posiedzeniu Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, Rady Najwyższej Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich i Rady Najwyższej Rosyjskiej Federacyjnej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej. Inicjatywy te pogłębia proces odprężenia międzynarodowego, sprząjają będą postępowi w toczących się rokowaniach w sprawie ograniczenia zbrojeń i rozbrojenia. Realizacja tych inicjatyw oznaczać będzie dalszy, doniosły krok na drodze do umocnienia międzynarodowego bezpieczeństwa i pokoju.

Polska Rzeczypospolita Ludowa udziela pełnego poparcia propozycjom w sprawie zaprzestania przez wszystkie państwa produkcji broni jądrowej z jednoczesnym podjęciem zobowiązania stopniowej redukcji zasobów tej broni, aż do jej całkowitej likwidacji. Doniosłe znaczenie ma inicjatywa ogłoszenia moratorium na wybuchy jądrowe dla celów pokojowych wraz z równoczesnym zakazem wszystkich prób z bronią jądrową. Przyjęcie tej inicjatywy służyć będzie niezmiennie ważnej sprawie zapobieżenia rozprzestrzenianiu broni nuklearnej, do czego Polska przysięgała zawsze szczególną wagę.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, kierując się żywymi interesami narodu polskiego i jego niezłomnym dążeniem do umocnienia pokoju w Europie i świecie, upoważnia rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej do podjęcia wszelkich niezbędnych kroków na drodze do umocnienia międzynarodowego bezpieczeństwa i pokoju.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oświadcza, że Polska Rzeczypospolita Ludowa, tak jak dotychczas aktywnie działała będzie na rzecz rozwijania procesu odprężenia i uczynienia go nieodwracalnym, czynić będzie wszystko co możliwe, aby satriumfowały w świecie idee pokojowego współżycia i przyjaźni współpracy między narodami. Współół z Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich i innymi państwami socjalistycznymi Polska Rzeczypospolita Ludowa będzie nadal kroczyć wytrwale (PAP) drogą pokoju, demokracji i socjalizmu.

Elektrociepłownia na Powiślu najstarsza w stolicy, właściwie już zabytek. W niedzielę odwiedziło ją kilkudziesięciu Czytelników „Życia”.

Fot. Zdzisław Kwilecki

Posiedzenie Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Poprawa sytuacji rynkowej ♦ Dalszy rozwój gospodarki żywnościowej ♦ Intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego ♦ Zwiększenie eksportu

Projekt Narodowego Planu Społeczno-Gospodarczego na rok 1978

Wystąpienie wicepremiera Tadeusza Wrzaszczyka

Obywatelu Marszałku! Wysoki Sejmie!

(A) Z upoważnienia rządu pragnę zasadić przedłożony dzisiaj pod obrady Wysokiej Izby projekt Narodowego Planu Społeczno-Gospodarczego na rok 1978.

Główne cele i zadania proponowanego planu zapewniają ciągłość strategii społeczno-gospodarczego rozwoju kraju, wytyczonej w uchwałach VI i VII Zjazdu partii oraz dostosowanie działań do aktualnej i przewidywanej sytuacji gospodarczej.

Utrzymanie ciągłości tej strategii w warunkach obiektywnie trudniejszych niż można było przewidywać, wymaga obecnie dalszego przegrupowania sił i środków oraz zwiększenia aktywności społecznej i efektywności gospodarowania we wszystkich dziedzinach naszej działalności.

W przedłożonym projekcie planu koncentrujemy się na rozwiązywaniu problemów w chwili obecnej społecznie najpilniejszych i przewidywanych trudności, które stanęły nam na drodze. Kierujemy się przy tym dyrektywą partii zawartą w końcowej wypowiedzi Towarzystwa Pierwszego Sekretarza Edwarda Gierka na IX Plenum KC PZPR cytując:

„Obowiązkiem nas wszystkich jest trudności te skutecznie przezwyciężać właśnie po to, aby nadal konsekwentnie realizować linię rozwoju kraju zaakceptowaną przez naród i sprawdzoną w blisko już siedmioletnim doświadczeniu”.

Pragnę podkreślić, że w pracach nad projektem planu zostały uwzględnione uchwały i zalecenia Wysokiej Izby dotyczące podstawowych zadań w takich dziedzinach, jak poprawa wyżywienia narodu, budownictwo mieszkaniowe oraz rozwój usług i przemysłu.

Wykorzystaliśmy również szeroko wnioski i postulaty zgłaszane na forum Wysokiej Izby, a także wyrażane w trybie interpelacji poselskich oraz w komisjach sejmowych.

W trakcie prac nad planem położyliśmy szczególny nacisk na współuczestnictwo i odpowiedzialność za plan ze strony jego przyszłych realizatorów. Chodziło bowiem o to, aby w fazie tworzenia projektu planu ujawnić zarówno potrzeby, jak i możliwości do wykorzystania w ramach zasobów państwa.

Ważnym elementem projektu planu jest to, że zapewnia on wszechstronny rozwój gospodarki narodowej znajdujący odbicie w założonym wzroście dochodu narodowego o około 5,5 proc. Założenia planu zapewniają przy tym nie tylko szybki wzrost ilościowy, ale również postęp w jakości produkcji i nowoczesność naszej gospodarki.

Pomyślne wykonanie przyszłorocznego planu wymaga zwiększenia dyscypliny realizacji jego założeń na wszystkich szczeblach gospodarki

Obywatelu Posłowie!

W planie na rok 1978 wysuwamy na pierwsze miejsce cztery problemy, mające w chwili obecnej podstawowe znaczenie społeczne i gospodarcze, a mianowicie:

- poprawa sytuacji rynkowej,
- dalszy rozwój gospodarki żywnościowej,
- intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz
- powiększenie naszego eksportu.

Trzy pierwsze spośród tych problemów należą do szczególnie ważnych i pilnych celów społecznych. W ścisłym związku z nimi pozostaje rozwój eksportu, określający nasze możliwości importowe, mające z kolei także niemałe znaczenie dla realizacji głównych celów społecznych.

Najwyższą rangę wśród celów planu nadajemy sprawie poprawy sytuacji rynkowej.

Celowi temu została podporządkowana struktura całego planu, który stwarza możliwość przełamania trudności rynkowych.

Wzrost gospodarczy tworzy nam materialną podstawę realizacji celów społecznych, a wśród nich dalszego wzrostu płac i dochodów realnych ludności. Plan zapewnia pełną realizację podjętych w roku bieżącym decyzji o ogromnym znaczeniu społecznym, jak podwyżka najniższych płac, rent i emerytur oraz wprowadzenie emerytur i rent dla rolników. Tworzymy też warunki rozwoju oświaty, kultury, ochrony zdrowia, turystyki i innych dziedzin działalności zaspokajających społeczne i kulturalne potrzeby człowieka. Znajduje to wyraz w zwiększeniu udziału spożycia w dochodzie narodowym do ponad 70 proc. Jednocześnie plan zapewnia poprawę zaopatrzenia rynku dzieł znaczącemu zwiększeniu dostaw towarów i usług dla ludności.

Kolejną ważną cechą planu na rok przyszły jest zmniejszenie obciążenia dochodu narodowego inwestycjami przy jednoczesnych zmianach w strukturze programu inwestycyjnego. Polega ona na zapewnieniu priorytetu dla budownictwa mieszkaniowego, gospodarki żywnościowej i produkcji rynkowej. Planując zwiększenie budownictwa mieszkaniowego, równocześnie podstawy dla przyspieszenia jego rozwoju w latach następnych.

Ważnym elementem planu jest pogłębienie przeobrażeń strukturalnych w produkcji przemysłowej na rzecz rynku i eksportu, przy jednoczesnym ustalaniu produkcji na cele inwestycyjne. Jednocześnie dokonywać będziemy istotnych zmian w strukturze asortymentowej produktów dostarczanych, a do zmieniających się potrzeb.

Plan charakteryzuje się wszechstronnym działaniem na rzecz realizacji programu rozwoju gospodarki żywnościowej i społeczno-gospodarczej rekonstrukcji naszego rolnictwa. Na te cele przeznaczają się planie zwiększone środki.

W handlu zagranicznym zakładamy rosnący udział obrotów z krajami socjalistycznymi, a zwłaszcza ze Związkiem Radzieckim. Rozwój ten był i jest źródłem umocnienia podstawowych działów naszej gospodarki.

Plan zapewnia wysoki wzrost eksportu oraz racjonalizację importu. Ma to zasadnicze znaczenie dla umocnienia sytuacji płatniczej kraju. W polityce importowej preferuje się import surowców zaopatrzeniowy, produkcji, dostosowując import do potrzeb wynikających z rozmiarów programu inwestycyjnego. Przedstawione wyliczenia głównych cech charakterystycznych planu przyszłego roku pozwala stwierdzić, że plan ten umacnia rosnące gospodarstwo kraju. Mamy pełne prawo sądzić, że plan przyniesie w tej dziedzinie odczuwalne rezultaty, jeżeli nawet nie wszystkie jeszcze naciski będziemy mogli w pełni przezwyciężyć i wyeliminować.

Pomyślne wykonanie planu wymaga zwiększonej dyscypliny realizacji jego założeń na wszystkich szczeblach gospodarki i podporządkowania wszystkich działań nadrzędnym priorytetom społecznym.

Wykonanie niełatwego, ale realnego planu na rok 1978 oznaczać będzie realizację zaleceń IX Plenum KC PZPR dotyczących pogłębienia manewru ekonomicznego, zapoczątkowanego przed rokiem przez V Plenum.

życia całego naszego narodu, wszystkich ludzi pracy.

W projekcie planu zakłada się, że w roku przyszłym przychody pieniężne społeczeństwa zwiększą się w porównaniu z rokiem bieżącym o ok. 82 mld zł, to jest o 6,6 proc. Wzrost dochodów pieniężnych obejmie wszystkie grupy społeczno-zawodowe — pracowników gospodarki uspołecznionej, emerytów i rencistów, rolników gospodarujących indywidualnie, pracowników rzemiosła.

Największą część tego przyrostu, bo przeszło jedną trzecią, przeznaczamy na zwiększenie płac w gospodarce uspołecznionej. Przewidujemy wzrost średniej płacy nominalnej o 2,8 proc., a realnej o 1,8 proc.

Prawie jedna trzecia przyrostu przychodów społeczeństwa stanowić będą rosnące o 22 proc. wydatki państwa na świadczenia społeczne, w tym zwłaszcza emerytury i renty. Jest to konsekwencja podjętych w roku bieżącym decyzji o podwyżce emerytur i rent tak zwanego starego portfela, decyzji o świadczeniach na rzecz kombatanów i uchwalonej niedawno przez Wysoką Izbę ustawy o emeryturach i rentach dla rolników. Jest to więc dowodem naszej troski o poprawę warunków życiowych weteranów wojki i pracy, tego pokolenia, które w czasie II wojny światowej

Wzrost gospodarczy tworzy nam materialną podstawę realizacji celów społecznych, a wśród nich dalszego wzrostu płac i dochodów realnych ludności. Plan zapewnia pełną realizację podjętych w roku bieżącym decyzji o ogromnym znaczeniu społecznym, jak podwyżka najniższych płac, rent i emerytur oraz wprowadzenie emerytur i rent dla rolników. Tworzymy też warunki rozwoju oświaty, kultury, ochrony zdrowia, turystyki i innych dziedzin działalności zaspokajających społeczne i kulturalne potrzeby człowieka. Znajduje to wyraz w zwiększeniu udziału spożycia w dochodzie narodowym do ponad 70 proc. Jednocześnie plan zapewnia poprawę zaopatrzenia rynku dzieł znaczącemu zwiększeniu dostaw towarów i usług dla ludności.

Działania na rzecz zwiększenia produkcji na rynek

W celu zmniejszenia rozpiętości między wzrostem płac nominalnych i realnych rząd zamierza prowadzić politykę ograniczania ruchu cen. Jednym z instrumentów tej polityki będzie eliminowanie niezasadnych korzyści uzyskiwanych niekiedy przez jednostki gospodarcze wbrew zasadom systemu ekonomiczno-finansowego nie w drodze zwiększenia rozmiarów produkcji i poprawy jej efektywności, lecz w wyniku nieuzasadnionego ruchu cen.

Zmniejszenie tej rozpiętości i umiędziawienie pieniądza przewidziane uchwałami IX Plenum leży w interesie ogółu ludzi pracy, a zwłaszcza pracowników, których płace mają charakter stały. Dotyczy to szczególnie płac finansowanych z budżetu.

Taka polityka wymagać będzie ze strony państwa znacznych zwiększonych wysiłków. Przewiduje się, że łączna suma subwencji państwowych do całej gospodarki żywnościowej zwiększy się w roku 1978 do blisko 270 mld zł, w tym bezpośrednio do państwa do cen żywności o około 126 mld zł. Problematykę dotowania celów społecznych przedstawia obszernej obywateli minister finansów, uzasadniając projekt budżetu państwa.

Przyjmując za podstawę założenia wzrostu dochodów pieniężnych społeczeństwa w projekcie planu ustalono, że wzrost dostaw towarów i usług dla ludności wyniesie ponad 12 proc. a więc będzie znacznie szybszy od tempa wzrostu przychodów.

Aby uzyskać znaczne zwiększenie masy towarów na rynku, zapewniono w planie szybszy wzrost produkcji rynkowej oraz dokonano przegrupowania środków inwestycyjnych i dewizowych na rzecz rynku. Między innymi wprowadzono dodatkowe do planu inwestycje pozwalające w krótkim czasie zwiększyć dostawy produktów żywnościowych. Dodatkowe środki przeznaczono zwłaszcza na rozwój produkcji drobiarstwa, budowę dodatkowych niekierów i wytwórni napojów bezalkoholowych, przetwórstwa owoców i warzyw, młeczarni itp.

Kształtując planie strukturę dostaw, uwzględniono zmiany w strukturze popytu na towary i usługi, będące następstwem wzrostu poziomu życia ludności, zmian w strukturze demograficznej społeczeństwa i innych przyczyn.

Wychodząc z analizy potrzeb i możliwości zakłada się w planie wysokie tempo wzrostu dostaw mebli i artykułów wyposażenia mieszkań, elektromechanicznego sprzętu gospodarstwa domowego, sprzętu elektronicznego powszechnego użytku oraz wyrobów ze szkła i ceramiki szlachetnej.

Szczególny nacisk kładzie się na zapewnienie wzrostu i ciągłości dostaw towarów tzw. standardowych, służących potrzebom wszystkich grup społecznych, zwłaszcza tych najliczniejszych. Będziemy natomiast eliminować pojawiające się przypadki dawania priorytetu warunkom służącym konsumpcji wystawnej, niezgodnej z socjalistycznymi wzorcami spożycia.

W planie na rok 1978 duży wag poświęcono problematyce usług dla ludności. Kierowaliśmy podjąć zasobów. Planujemy też, kontynuując politykę pełnego zatrudnienia, trzeba będzie dokonywać dalszej jego racjonalizacji, zapewniając przyrost zatrudnienia, zwłaszcza

w trudnych latach powojennej odbudowy kładło podwaliny Polski Ludowej.

Plan zapewnia również wzrost przychodów ludności chłopskiej. Jego rozmiary zależą przede wszystkim od uzyskanych wyników produkcyjnych.

Wzrosną dochody ludności z tytułu zwiększenia wydatków i dotacji państwa na oświatę i wychowanie, kulturę i sztukę, ochronę zdrowia i opiekę społeczną, kulturę fizyczną i turystykę, działalność społeczną zakładów pracy oraz z tytułu rosnącego udziału państwa w gospodarce mieszkaniowej.

Pragnę poinformować, że na te wszystkie cele w roku 1973 wydatki z budżetu państwa około 140 mld zł, a łącznie ze świadczeniami z zakładowych funduszy socjalnych około 153 mld zł.

Odpłatność ludności za świadczenia we wszystkich wymienionych dziedzinach łącznie stanowić będzie jedną czwartą pełnego kosztu tych świadczeń.

Biorąc pod uwagę wszystkie źródła dochodów społeczeństwa, w planie zakłada się, że w orzeczeniu na 1 mieszkańca w roku 1978 dochody realne wzrosną o około 4 proc. Oznacza to, że w roku przyszłym tempo wzrostu tych dochodów będzie zbliżone do osiąganego w roku bieżącym.

Działania na rzecz zwiększenia produkcji na rynek

uchwalonego przez Wysoki Sejm w grudniu 1976 r.

Zakłada się szczególnie wysoki tempo rozwoju tych rodzajów usług, na które występuje duży popyt a więc m.in. usług przemysłowych, które wzrosną o 20 proc., w tym usług motoryzacyjnych — o 30 proc., a także usług naprawy sprzętu radiotelewizyjnego i sprzętu gospodarstwa domowego. Wyższe tempo wzrostu osiągną również usługi budowlane.

Istotną rolę we wzbogacaniu podaży towarów i usług dla ludności pełnić będzie rzemiosło. Wzrost produkcji towarów i usług rzemieślniczych wyniesie około 22 proc.

Mamy świadomość, że o poprawie sytuacji rynkowej nie decyduje tylko ilościowa zwiększenie dostaw. Chodzi o to, aby jednocześnie poprawiać jakość towarów, lepiej dostosować asortyment do zapotrzebowania oraz rytmicznie wykonywać dostawy zapewniając ciągłość zaopatrzenia. Oczekujemy od pracowników zakładów produkcyjnych artykuły rynkowe oraz od wieloletnich pracowników handlu większej troski o dobre zaopatrzenie sklepów i lepszą obsługę klientów.

Rząd podejmie kroki, aby silniej i bardziej zdecydowanie oczekiwać odpowiedzialności za jakość zaopatrzenia rynku przez producentów i organizacje handlowe. Dlatego rozwiniemy bieżący nadzór nad zaopatrzeniem rynku, przy czym centralnymi będącymi śledzić przebieg dostaw najważniejszych artykułów, a bardziej szczegółową kontrolę, obejmującą odpowiedzialność asortyment, sprawować będą ministerstwa nadzorujące producentów wspólnie z Ministerstwem Handlu Wewnętrznego i Usług oraz zjednoczona produkcyjna wraz z centralami handlu wewnętrznego.

Wielką rolę może w odegraniu również kontrola społeczna, zwłaszcza ze strony organizacji związkowych i samorządów robotniczych. Liczymy na pomoc i poparcie Konferencji Samorządów Robotniczych, które będą analizować i zatwierdzać plany w zakładach pracy. Ścisłą kontrolą i dyscypliną należy objąć również wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne dokonywane przez jednostki gospodarcze uspołecznionej.

Zasługującą na szczególne podkreślenie elementem planu jest dwukrotnie większe niż w latach ubiegłych ubezpieczenie towarowe w wysokości ok. 49 mld zł, tworzone następująco: w ciągu całego 1978 r., oraz poważny przyrost rezerw i zapasów w handlu. Plan tworzy więc dobre przesłanki dla stopniowej poprawy sytuacji rynkowej. Nie oznacza to jednak, że gwarantuje on samoczynne osiągnięcie dobrego, w pełni zrównoważonego rynku. W tym celu potrzebne będzie konsekwentne kontynuowanie tej polityki oraz popieranie tendencji do oszczędzania. Trzeba też pamiętać, że zaspokojenie popytu na niektóre towary wymaga dłuższego czasu i znaczącego wzrostu produkcji.

Rok 1978 będzie charakterystyczny dla dalszego zmniejszenia podaż zasobów. Planujemy też, kontynuując politykę pełnego zatrudnienia, trzeba będzie dokonywać dalszej jego racjonalizacji, zapewniając przyrost zatrudnienia, zwłaszcza

w gospodarce żywnościowej i działalności usługowej. Biorąc pod uwagę istniejące potrzeby, uznano za celowe przy pełnym zagospodarowaniu przyrostu zasobów pracy skierować do pracy nakładczej i agencji, do rzemiosła oraz innych usług indywidualnych łącznie blisko 100 tys. osób oraz ok. 60-70 tys. osób do rolnictwa. Zatrudnienie w gospodarce uspołecznionej wzrosło o ok. 50 tys. osób, to jest mniej niż w roku bieżącym. Będzie to możliwe dzięki przyjęciu w końcowej fa-

Dalsza poprawa wyżywienia narodu

Wysoka Izbo!

Kolejnym głównym celem planu na rok 1978 jest dalsza poprawa wyżywienia narodu, uzyskiwana w wyniku rozwoju rolnictwa i całej gospodarki żywnościowej. Za podstawowe zadania rolnicze uważamy przewyższenie ujemnych dla produkcji rolniczej skutków nadmiernych opadów w bieżącym roku oraz utrwalenie pożytych tendencji w rozwoju hodowli.

W tym celu w projekcie planu przewiduje się znaczny wzrost dostaw pasz i nawozów mineralnych, to jest środków decydujących o wynikach produkcyjnych w przyszłym roku oraz konsekwentne rozwijanie systemu pomocy kredytowej wspierającej zwiększanie produkcji.

Zwiększamy poważnie import pasz trzcielnych i zapewnimy ich dostawę z zasobów państwowych w wysokości 9,2 mln ton, co powinno umożliwić wzrost produkcji zwierzęcej mimo niższych zbiorów zbóż i ziemniaków w roku bieżącym.

Szczególną uwagę zwracamy w planie na rok przyszły na polepszenie zaopatrzenia wsi w nawozy, materiały budowlane i maszyny rolnicze.

Obserwujemy korzystne zjawisko szybko rosnącego popytu na nawozy mineralne. Dążąc do zaspokojenia tego popytu planujemy — kosztem ograniczenia eksportu — wzrost dostaw umożliwiający zwiększenie zużycia pod zbiory przyszłoroczne do około 210 kg nawozów w czystym składniku na 1 hektar użytków rolnych. Równocześnie nastąpi poprawa struktury dostaw na korzyść nawozów azotowych i fosforowych.

Zakładamy wzrost dostaw cementu o 12 proc., materiałów ściennych o ponad 11 proc., wapna budowlanego o około 18 proc. Podejmujemy zdecydowane kroki przeciwko zdrażaniu się obecnie wykupuwanemu materiałowi budowlanemu z rynku większego przez jednostki gospodarki uspołecznionej.

Zapewniamy rolnictwu znaczne zwiększone dostawy ciągników, maszyn i samochodów. Wyższe wyposażenie gospodarstw uspołecznionych pozwoli skierować znacznie większą niż dotychczas flotę ciągników i maszyn towarzyszących oraz środków transportowych do gospodarstw specjalistycznych.

Nakłady inwestycyjne na rozwój rolnictwa i przemysłu spożywczego znacznie wyprzedzają założenia planu 5-letniego. Szczególną uwagę w projekcie planu na 1978 rok zwracamy na dziedziny decydujące o dalszym rozwoju całego rolnictwa. Przewiduje się, że nakłady inwestycyjne na melioracje, zaopatrzenie wsi w wodę oraz elektryfikację wzrosną w sto-

nie prac nad planem dodatkowego programu oszczędności w zatrudnieniu w wysokości 0,4 proc. W związku z tym we wszystkich działach gospodarki uspołecznionej, resortach i województwach przewiduje się dalszą racjonalizację gospodarowania kadrami, wzmocnienie dyscypliny pracy oraz przywrócenie właściwej rangi zagadnieniom normowania i organizacji pracy. Takie właśnie zadania rząd stawia przed resortami i urzędami wojewódzkimi.

Dalsza poprawa wyżywienia narodu

Wysoka Izbo!

Kolejnym głównym celem planu na rok 1978 jest dalsza poprawa wyżywienia narodu, uzyskiwana w wyniku rozwoju rolnictwa i całej gospodarki żywnościowej. Za podstawowe zadania rolnicze uważamy przewyższenie ujemnych dla produkcji rolniczej skutków nadmiernych opadów w bieżącym roku oraz utrwalenie pożytych tendencji w rozwoju hodowli.

W tym celu w projekcie planu przewiduje się znaczny wzrost dostaw pasz i nawozów mineralnych, to jest środków decydujących o wynikach produkcyjnych w przyszłym roku oraz konsekwentne rozwijanie systemu pomocy kredytowej wspierającej zwiększanie produkcji.

Zwiększamy poważnie import pasz trzcielnych i zapewnimy ich dostawę z zasobów państwowych w wysokości 9,2 mln ton, co powinno umożliwić wzrost produkcji zwierzęcej mimo niższych zbiorów zbóż i ziemniaków w roku bieżącym.

Szczególną uwagę zwracamy w planie na rok przyszły na polepszenie zaopatrzenia wsi w nawozy, materiały budowlane i maszyny rolnicze.

Obserwujemy korzystne zjawisko szybko rosnącego popytu na nawozy mineralne. Dążąc do zaspokojenia tego popytu planujemy — kosztem ograniczenia eksportu — wzrost dostaw umożliwiający zwiększenie zużycia pod zbiory przyszłoroczne do około 210 kg nawozów w czystym składniku na 1 hektar użytków rolnych. Równocześnie nastąpi poprawa struktury dostaw na korzyść nawozów azotowych i fosforowych.

Zakładamy wzrost dostaw cementu o 12 proc., materiałów ściennych o ponad 11 proc., wapna budowlanego o około 18 proc. Podejmujemy zdecydowane kroki przeciwko zdrażaniu się obecnie wykupuwanemu materiałowi budowlanemu z rynku większego przez jednostki gospodarki uspołecznionej.

Zapewniamy rolnictwu znaczne zwiększone dostawy ciągników, maszyn i samochodów. Wyższe wyposażenie gospodarstw uspołecznionych pozwoli skierować znacznie większą niż dotychczas flotę ciągników i maszyn towarzyszących oraz środków transportowych do gospodarstw specjalistycznych.

Nakłady inwestycyjne na rozwój rolnictwa i przemysłu spożywczego znacznie wyprzedzają założenia planu 5-letniego. Szczególną uwagę w projekcie planu na 1978 rok zwracamy na dziedziny decydujące o dalszym rozwoju całego rolnictwa. Przewiduje się, że nakłady inwestycyjne na melioracje, zaopatrzenie wsi w wodę oraz elektryfikację wzrosną w sto-

Aby stworzyć sprzyjające temu warunki już obecnie, w ramach przegrupowania środków inwestycyjnych zwiększamy dodatkowo o 10 mld zł, w planie na rok 1978, środki na kompleksy mieszkaniowe. Zapewniamy budowę dalszych fabryk domów, zwiększenie zakresu zbrojenia terenów oraz pokrycie występującego w niektórych regionach wzrostu kosztów budownictwa mieszkaniowego.

Nie powinniśmy dopuszczać do przekraczania planowanych kosztów budowy mieszkań, przeciwdziałając się tendencjom do nadmiernego udziału budynków wysokich oraz nadmiernym kosztom spowodowanym złą organizacją wykonawstwa. Dlatego sprawa realizacji programu rzeczowego i kosztów budownictwa mieszkaniowego musi w roku 1978 być przedmiotem szczególnej troski inwestorów, wykonawców i władz wojewódzkich.

Obywatelu Posłowie!

Wśród społecznych celów planu wysunęliśmy na pierwsze miejsce sprawy rynku, gospodarki żywnościowej i budownictwa mieszkaniowego. Równocześnie podejmujemy działania na rzecz realizacji pozostałych celów społecznych. Zalecenia planu przewidują, w skali wyznaczonej, odczuwalne możliwości dalszej, systematycznej poprawy wyżywienia, ochrony zdrowia, turystyki i innych dziedzin działalności zaspokajających społeczne i kulturalne potrzeby człowieka. Z dużą troską potraktowano w planie sprawy rozwoju środków masowego przekazu — prasy, radia i telewizji.

Odpowiedzialne zadania w rozwoju działalności społecznej i kulturalnej spoczywają na władzach terenowych. Powinny one zapewniać poprawę warunków zdrowotnych ludności, sprawnie wdrażać rozpoczętą w roku 1978 reformę systemu edukacji, działań na rzecz upowszechnienia kultury.

Realizacja kompleksowego programu dalszego pogłębiania integracji ekonomicznej krajów RWPG

Wysoka Izbo!

Szczególnie miejsce w całości naszej współpracy z innymi krajami zajmuje realizacja kompleksowego programu dalszego pogłębiania socjalistycznej integracji ekonomicznej krajów RWPG. Przedsięwzięcia tworzące ten program stanowią coraz to mocniejszy materialny fundament rozwoju światowego systemu socjalistycznego, a zatem dobre służą długofalowym potrzebom naszej gospodarki.

Podobnie jak w latach poprzednich wyjątkowo dużą rolę dla realizacji naszych zamierzeń w roku przyszłym mieć będzie rozwój wymiany towarów i usług oraz współpraca gospodarcza i naukowo-techniczna ze Związkiem Radzieckim, naszym głównym partnerem gospodarczym.

Nadal pomyślnie i w sposób wzajemnie zrównoważony rozwijają się obrotów towarowych i usługowych z naszymi pozostałymi socjalistycznymi sąsiadami, Czechosłowacją i Niemiecką Republiką Demokratyczną, a także z innymi krajami naszej wspólnoty.

Wartość całego naszego eksportu powinna wzrosnąć w przyszłym roku o ponad 10 proc. Taki wzrost importu powinienną zaspokoić niezbędne potrzeby gospodarki narodowej, pod warunkiem dalszego postępu w racjonalnym wykorzystaniu importowanych surowców i materiałów oraz lepszej synchronizacji zakupu maszyn i urządzeń z harmonogramami realizacji inwestycji.

Ważnym zadaniem przemysłu jest rytmiczne dostarczanie produktów przeznaczonych na eksport, a także uzyskanie wyższej jakości tej produkcji.

Dynamikę naszych stosunków handlowych z krajami niesocjalistycznymi, zarówno rozwiniętymi, jak i rozwijającymi się, określamy zgodnie z zawartymi porozumieniami handlowymi i istniejącymi zobowiązaniami oraz warunkami importu i możliwościami lokaty na poszczególnych rynkach naszych towarów eksportowych.

Pragnę przypomnieć, że występujące w tej dziedzinie trudności wynikają z recesji w krajach kapitalistycznych, niekiedy i środków.

10-procentowy wzrost budownictwa mieszkaniowego

Obywatelu Posłowie!

Następnym celem planu, na którym chciałbym zatrzymać uwagę Wysokiej Izby, jest rozwój budownictwa mieszkaniowego. Określając rozmiary tego budownictwa w bieżącym planie pięcioletnim przyjęliśmy jak wiadomo program podstawowy, wynoszący zgodnie z uchwałą VII Zjazdu I mln 525 tys. mieszkań o łącznej powierzchni 93 mln 750 tys. m kw. oraz zadania dodatkowe w wysokości 50 tys. mieszkań o łącznej powierzchni 2,5 mln m kw.

Na rok przyszły zakładamy w planie wzrost edytowanych do użytku mieszkań, licząc według powierzchni, o przeszło 10 proc. w stosunku do rezultatów roku 1977. Jest to dynamika zgodna z założeniami planu pięcioletniego. W celu zdyscyplinowania — zgodnie z uchwałą VIII Plenum KC PZPR — realizacji inwestycji mieszkaniowych ustalono, że za wykonane w roku bieżącym zostaną uznane budynki przyjęte przez komisje odbioru nie później niż do dnia 15 stycznia 1978 roku.

Wiadomo że w roku bieżącym w niektórych województwach realizacja planu budownictwa mieszkaniowego wraz z zadaniami dodatkowymi napotyka

trudności. Są one związane m.in. z brakiem dostatecznej ilości przygotowanych terenów zabudowlanych, niedociąganiem organizacji w budownictwie i innymi przyczynami.

W skali kraju pomyślnie w zasadzie realizowany jest program podstawowy. Natomiast zagrożony jest zarówno co do liczby mieszkań jak i ich powierzchni program powiększony o zadania dodatkowe. Jednocześnie następuje wzrost przeciętnej powierzchni budowanych mieszkań, która zarówno w roku ubiegłym jak i bieżącym przekracza założenia planu średnio o 0,5 m kw., co w skali całego kraju angażuje potencjał wykonawczy i materiałowy odpowiadający pięciu tysiącom mieszkań.

W celu poprawy realizacji planu w roku bieżącym dokonano przesunięcia do budownictwa mieszkaniowego części potencjału wykonawczego z budownictwa przemysłowego, zwiększono nakłady inwestycyjne i środki placowe oraz zapewniło pomoc zakładów pracy w wykańczaniu części mieszkań.

Wykonanie w całym pięcioletnim zarówno programu podstawowego jak i zadań dodatkowych wymagać będzie w roku przyszłym dużej koncentracji sił i środków.

Posiedzenie Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Cel: dalsza poprawa materialnych i kulturalnych warunków bytu obywateli i wzmocnienie równowagi ekonomiczno-finansowej kraju

Projekt budżetu państwa na 1978 rok

Wystąpienie ministra finansów Henryka Kisiela

Obywatelu
Marszałku,
Wysoka Izbo!

(A) Projekt budżetu państwa na 1978 r., którego podstawowe założenia mam zaszczyt — w imieniu rządu — przedstawić, odzwierciedla w swych rozmiarach i w swych proporcjach dotychczasowe osiągnięcia przyspieszonego rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego naszego kraju w ciągu ostatnich lat oraz przewiduje umocnienie i rozwinięcie tych osiągnięć w 1978 r. Ścisłe powiązany z zadaniami omówionymi przed chwilą projektu Narodowego Planu Społeczno-Gospodarczego projekt budżetu na 1978 r. wyraża zwłaszcza te tendencje i kierunki działania, które zmierzają do dalszej poprawy materialnych i kulturalnych warunków bytu naszych obywateli oraz do wzmocnienia równowagi ekonomiczno-finansowej państwa.

Pomimo znacznych trudności, spowodowanych niesprzyjającymi warunkami wewnętrznymi i zewnętrznymi, mogę z pełnym usatysfakcją i przekonaniem stwierdzić, że w 1977 r. budżet państwa zamknęliśmy korzystniejszymi rezultatami niż planowaliśmy, stwarzając tym samym dobry punkt wyjścia do wykonania zadań finansowych przewidzianych w projekcie budżetu na rok przyszły. Dotychczasowy przebieg realizacji dochodów budżetowych wskazuje, że osiągnęliśmy blisko 50 mld zł więcej dochodów niż planowaliśmy. Jest to przede wszystkim rezultat konsekwentnej realizacji polityki określonej w uchwałach V i VI Plenum Komitetu Centralnego PZPR. Jest to wynikiem dobrej pracy załóg wielu przedsiębiorstw i instytucji, przekraczających zadania produkcyjne i usługowe ustalone w tegorocznym planie; jest to również efekt dokonywanego przez rząd przegrupowania finansowych oraz materialnych sił i środków.

Ponadplanowe dochody budżetowe umożliwiają pokrycie nieprzewidzianych wydatków, związanych z usuwaniem skutków powodzi i strat spowodowanych nadmiernymi opadami deszczu w wielu rejonach kraju. Osiągnięcie ponadplanowych dochodów w budżecie pozwala także na zwiększenie o wiele miliardów złotych kredytów bankowych. W szczególności powiększono znacznie ponad założenia planu — ale w dobrym interesie całej gospodarki narodowej — kredyty obrotowe i

inwestycyjne dla rolników, głównie na rozwój ich gospodarstw specjalistycznych i zakupy nowoczesnych środków produkcji. Banki zwiększyły także kredyty na budownictwo mieszkaniowe, zarówno społeczne, jak i indywidualne oraz mogły rozszerzyć kredyty na sprzedaż ratą artykułów, znajdujących się w dostatecznych ilościach na rynku. Wreszcie część ponadplanowych dochodów stanowić będzie nadwyżkę budżetową w wysokości — jak szacujemy — ok. 7 mld zł, które zasila środki rezerwy przyszłego roku, przyczyniając się już na początku do dalszego umocnienia równowagi finansowej państwa.

Wysoki Sejmie!

Przedłożony projekt budżetu państwa na przyszły rok po raz pierwszy przekracza sumę jednego biliona złotych po stronie dochodów. Dochody cechują się poważnym wzrostem, bo o blisko 8 proc. w porównaniu do ich poziomu w bieżącym roku, a więc wzrostem wyższym niż tempo wzrostu produkcji w gospodarce społecznej i tempo wzrostu dochodu narodowego. Wydatki natomiast charakteryzuje przyrost umiarkowany, nieco poniżej 2 proc., a więc tempem wyższym niż tempo wzrostu produkcji w gospodarce społecznej i tempo wzrostu dochodu narodowego. Wydatki natomiast charakteryzuje przyrost umiarkowany, nieco poniżej 2 proc., a więc tempem wyższym niż tempo wzrostu produkcji w gospodarce społecznej i tempo wzrostu dochodu narodowego.

● dalsze przyspieszenie rozwoju gospodarki żywnościowej i poprawy wyżywienia narodu,

● wydatny rozwój produkcji rynkowej potrzebnej dla poprawy zaopatrzenia ludności,

● przyspieszenie rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz

● kontynuowanie szerokiego programu rozwoju ubezpieczeń społecznych.

Natomiast w innych dziedzinach, mniej związanych z indywidualnym i społecznym życiem ludności, założono pewne zmniejszenie dynamiki wydatków.

Ogółem dopłaty budżetowe do gospodarki żywnościowej, żywnościowej i nieżywnościowej artykułów rynkowych oraz częściowo odpłatnych usług komunalnych i mieszkaniowych wyniosła w 1978 roku ok. 327 mld zł i będą o ok. 11 proc. wyższe niż w 1977 roku. Jak wynika z tych liczb w przyszłym roku środki budżetowe będą w znacznie większym niż dotychczas stopniu finansować rozwój i społeczne życie ludności oraz oddziaływać na ogólną poprawę warunków życia ludności.

Poważnym zadaniem dla budżetu na 1978 r. jest założenie zgromadzenia jeszcze większych niż dotąd środków na ubezpieczenia społeczne, głównie na realizację przyspieszonego programu poprawy rent i emerytur oraz zasiłków rodzinnych i macierzyńskich. Wydatki budżetowe na te cele przekroczą 44 mld zł i będą o ponad 11 proc. wyższe niż w 1977 r. Łącznie ze środkami pozabudżetowymi na ubezpieczenia społeczne zapewniono do wypłaty świadczeń na rzecz ludności w granicach 100 mld zł. Dużą wagę przywiązujemy do przeznaczenia znacznie większych niż w tym roku środków na pomoc dla rodzin, przewidując wzrost wydatków na zasiłki rodzinne, macierzyńskie itp. o przeszło 8 proc. Wzrastają również znacznie wydatki związane z dalszym rozwojem świadczeń z funduszu kombinatów.

W przyszłym roku dla potrzeb ochrony zdrowia zapewnimy środki o 1,8 mld zł wyższe niż w br., potrzebne dla sfinansowania kosztów utrzymania nowo uruchamianych obiektów i przewidzianego dalszego zwiększenia zatrudnienia w służbie zdrowia. Ponadto, projekt budżetu przewiduje, że nastąpi dalsze zwiększenie środków, w stopniu jaki będzie potrzebny dla pełnego

sfinansowania dopłat do leków nabywanych przez ludność po ulgowych cenach. Bardzo poważna, prawie 60-miliardowa kwota środków, która przeznaczamy w przyszłym roku na ochronę zdrowia wskazuje na potrzebę zwiększenia większej uwagi na ich racjonalne wykorzystanie. Chyba to zwłaszcza o to, aby służyły one wydatniejszemu usprawnieniu opieki nad chorymi poprzez lepsze wykorzystanie bazy materialnej i aparatury zakładów służby zdrowia oraz wysoko wykwalifikowanej, liczącej kadry pracowników służby zdrowia.

Oprócz zwiększenia wydatków na ochronę zdrowia w budżecie przyrost wydatków na pomoc społeczną. W ten sposób budżet zapewni środki niezbędne na sfinansowanie dalszego wzrostu wypłat zasiłków i zapomóg, przyrostu miejsc w domach rencistów i dalszego rozszerzenia opieki nad chorymi w domu.

W wydatkach na szkolnictwo ogólnokształcące i wychowanie przewidzieliśmy zwłaszcza wzrost środków niezbędnych dla kontynuowania działań, zapewniających realizację reformy systemu edukacji narodowej. Mam tu zwłaszcza na myśli znaczne rozszerzenie zasięgu wychowania przedszkolnego. Stało się już niemal powszechnym elementem wychowania młodzieży. W 1978 r. obejmujemy nim już 96 proc. ogólnej liczby dzieci w wieku 6 lat. Zapewniamy też środki na kontynuowanie dokształcania koniecznego dla podwyższenia poziomu kwalifikacji kadry nauczycielskiej oraz na dalszy rozwój zbiorczych szkół gminnych.

Proponowane wydatki na szkolnictwo zawodowe i średnie zapewniają już możliwość kontynuowania dalszej nauki dla ponad 98 proc. młodzieży kończącej szkoły podstawowe. Zgodnie z programem przyspieszenia rozwoju rolnictwa bu-

dżet przewiduje także środki niezbędne dla zwiększenia o ponad 30 proc. liczby oddziałów w szkołach rolniczych. Rozszerzy to znacznie możliwości podnoszenia fachowej wiedzy młodzieży rolniczej a w przyszłości będzie sprzyjać intensyfikacji produkcji rolnej.

W szkolnictwie wyższym zapewniamy pokrycie wydatków na dalszą poprawę warunków nauczania. Szkoły te będą bowiem dysponować o ok. 6 proc. wyższymi środkami niż w br. Pozwoli to na sfinansowanie całorocznych skutków tegorocznej podwyżki studentów stypendiów, zwiększenie plac dla młodej kadry naukowej oraz kosztów utrzymania wielu nowo oddawanych do użytku obiektów.

W wydatkach na kulturę i sztukę, które w warunkach porównywalnych wzrastają o ok. 4 proc. szczególnie miejsce zajmuje finansowanie radia i telewizji. Dążeniem naszym jest bowiem zapewnienie dalszego postępu jakościowego najbardziej masowych form upowszechnienia kultury. Środki te koncentrujemy więc przede wszystkim na poprawie jakości programu telewizyjnego. Zapewniamy też niezbędne środki na sfinansowanie kosztów działalności nowych obiektów, a zwłaszcza bibliotek i ośrodków kultury.

W mniejszym stopniu, bo o ok. 2 proc. (licząc również w warunkach porównywalnych) wzrastają bezpośrednie wydatki budżetu na kulturę fizyczną i turystykę. Na potrzeby kultury fizycznej i turystyki są jednak przeznaczane znaczne środki pozabudżetowe, a zwłaszcza środki Totalizatora Sportowego, funduszy turystyki i wypoczynku oraz terenowych funduszy rozwoju kultury fizycznej, zasilanych m. in. z zakładowych funduszy społecznych. Szacujemy, że w przyszłym roku środki te wyniosą ok. 6 mld zł i będą o ok. 8 proc. wyższe niż w br.

Konieczne oszczędne wykorzystanie środków

Jeśli uzupełnimy wspomniane wcześniej wydatki związane z rozwojem gospodarki żywnościowej, po potrąceniu wydatków inwestycyjnych w rolnictwie, wydatki związane z dopłatami do gospodarki mieszkaniowej, artykułów rynkowych i usług dla ludności o omówione przed chwilą wydatki na usługi społeczne i kulturalne oraz ubezpieczenia społeczne, to okaże się, że łącznie przeznaczamy na te cele ponad 480 mld zł. Stanowi to ok. 63 proc. ogółu wydatków bieżących budżetu państwa na 1978 r. Są to środki obok dochodów indywidualnych ludności bezpośrednio kształtujące poziom konsumpcji w naszym kraju. Środki te są jeszcze uzupełniane przez wydatki z zakładowego funduszu socjalnego i zakładowego funduszu mieszkaniowego. Ich poziom szacujemy w przyszłym roku na ok. 20 mld zł.

Oznacza to, że ze środków państwowych, głównie z budżetu, przeznaczamy bezpośrednio na finansowanie potrzeb spożycia indywidualnego i zbiorowego ponad 500 mld zł, a zatem około 25 tys. zł rocznie w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w gospodarce społecznej, w indywidualnym rolnictwie i rzemiośle.

Rząd przedkłada więc Wysokiemu Sejmowi projekt budżetu, który zapewni warunki dla dalszej poprawy wyżywienia narodu i ogólnej poprawy warunków społecznych, odpowiednio do funkcji jakie powinien on pełnić w państwie socjalistycznym.

Oddając tak poważne środki na potrzeby spożycia zbiorowego powinniśmy zwrócić szczególną uwagę na oszczędne ich wykorzystanie. Prawidłowa gospodarka środkami budżetowymi może bowiem sprawić, że ich wpływ na poprawę warunków życia ludności będzie znacznie większy niż wynika to z prezentowanych wskaźników podatkowych. Rezerwy poprawy gospodarki materialnej w gospodarce komunalnej, szkolach, szpitalach i innych instytucjach utrzymywanych ze środków budżetowych.

Poważną pozycję w projekcie wydatków budżetu zajmuje finansowanie prac naukowo-badawczych. Projekt budżetu państwa na 1978 r. oraz plan finansowy odnośnie zgromadzonego funduszu postępu techniczno-ekonomicznego przewidują znaczne środki na dalszy rozwój nauki. Wynoszą one ok. 37 mld zł, a więc o 1,1 mld zł więcej niż w tym roku. Podobnie jak w roku bieżącym dążyć będziemy do większego koncentrowania tych środków na finansowaniu prac badawczych związanych ściśle z potrzebami rozwoju gospodarki i kultury naszego kraju. Środki te, przy założeniu ich lepszego wykorzystania i koniecznego dalszego podnoszenia

efektywności badań, powinny w pełni zapewnić warunki materialne dla sfinansowania rozwoju nauki stosownie do potrzeb rozwoju kraju.

W ramach projektowanych na 1978 r. wydatków budżetowych przewidziano także niezbędne środki na utrzymanie i poprawę stanu obiektów finansowanych z budżetu, a więc na remonty budynków szkolnych, obiektów służby zdrowia, kultury oraz infrastruktury w rolnictwie, gospodarce komunalnej oraz na remonty i polepszenie stanu dróg publicznych.

Zamierzamy przeznaczyć na ten cel ok. 32 mld zł, w tym ponad 2 mld zł na sfinansowanie II etapu usuwania szkód powodziowych powstałych w 1977 r. oraz 1 mld zł na utworzenie specjalnej rezerwy na modernizację mieszkań. Jeśli chodzi o tę ostatnią kwotę, ma ona istotne znaczenie dla poprawy warunków mieszkaniowych ludności. Oczekujemy więc, że administracja terenowa podejmie energiczne prace nad przygotowaniem programów tej modernizacji i zapewni na ten cel odpowiednie moce przerobowe, aby preeliminowane środki zostały zgodnie z zamierzonym celem należycie wykorzystane.

Mając na uwadze wzmocnienie równowagi rynkowej szczególnie oszczędnie zaplanowano wydatki na administrację państwową oraz wydatki na finansowanie wymiaru sprawiedliwości, bezpieczeństwa publicznego, których poziom będzie tylko 1 do 2 proc. wyższy niż w bieżącym roku. Przy czym w samej administracji poważnie obniżono środki na wydatki materialne.

Wysoki Sejmie!

Scharakteryzowałem pokrótce dynamikę i strukturę wydatków budżetowych niezbędnych dla sfinansowania aktualnych zadań społecznych i ekonomicznych rozwoju kraju, stosownie do generalnej linii programowej VII Zjazdu, a także zgodnie z wytycznymi IX Plenum partii, które wskazują na konieczność takiego dostosowania kierunków i metod finansowania, aby osiągać cele społeczne i gospodarcze zarazem zmniejszając bieżące napięcia i trudności.

Z tego punktu widzenia istotne znaczenie będzie miała realizacja dochodów budżetu państwa, które nie tylko powinny pokryć zamierzone wydatki, ale także zapewnić z budżetu dodatkowe środki na pokrycie zwiększonej akcji kredytowej banków w wysokości 180 mld zł, w formie tzw. lokaty budżetowej. Tempo wzrostu dochodów budżetowych musi więc znacznie wyprzedzać tempo wzrostu wydatków. Dlatego też, do dochodów wzrosną o ok. 75 mld zł, to jest — jak już wspominałem — o ok. 8 proc.

Osiągnięcie tak znacznego wzrostu dochodów w warunkach przewidzianego zwiększenia

produkcji i usług może mieć miejsce tylko w drodze osiągnięcia wydatnego postępu w gospodarowaniu. Chodzi tu zwłaszcza o znaczne polepszenie wykorzystania majątku trwałego, obniżkę kosztów materiałowych, o racjonalne opłacanie wzrostu wydajności; pracy w przedsiębiorstwach gospodarki społecznej.

Decydująca część, bo przecież 83 proc. dochodów budżetowych

pochodzi z przedsiębiorstw społecznych. Dlatego rząd przewidział szereg posunięć zmierzających do poprawy gospodarki finansowej przedsiębiorstw. Mam tu na myśli konsekwentne wdrażanie usprawnionego systemu finansowego wielkich organizacji gospodarczych i pełne wykorzystanie tkwiących w tym systemie uprawnień ale i obowiązków w interesie poprawy efektywności gospodarowania.

Wszystcy zdajemy sobie sprawę, że poprawa efektywności gospodarowania urosła do rangi zadania strategicznego. Wiemy także, iż dla punktu ciężkości przesunął się już na sposób realizacji tego zadania. W naszej dyspozycji pozostaje główne źródło wzrostu dochodu narodowego — całkowicie zależne od nas samych — jest to oszczędność surowców i materiałów oraz wzrost wydajności pracy. Tylko w ten sposób możemy wygospodarować dodatkowe środki na dalszy rozwój gospodarki i poprawę sytuacji rynkowej. Tylko przez obniżenie społecznych kosztów produkcji i poprawę jakości naszej pracy możemy umacniać wartość polskiego pieniądza. Innej drogi nie ma.

Dlatego na rok 1978 zakładamy mobilizujące zadania obniżki kosztów materiałowych w przemyśle o 1,8 proc. w budownictwie o 0,8 proc., w transporcie i łączności o 0,9 proc. Jednak wobec silnego w ostatnim okresie nasycenia naszej gospodarki nowoczesną techniką wskaźniki te mogą i powinny być osiągnięte i w moim przekonaniu mamy szansę na ich przekroczenie.

W 1978 r. pracownicy finansowi i pracownicy banków poświęcają szczególną uwagę sprawie obniżki kosztów we wszystkich działach produkcji, traktując ten odcinek planu jako priorytetowy. Będziemy dążyć do udoskonalenia systemu ustalania, kontroli i analizy kosztów, zwłaszcza w przemyśle i budownictwie, jak również podejmujemy kroki, aby ulepszyć bieżącą informację o realizacji planu, by na tej podstawie szybko usuwać źródła niekorzystnego kształtowania się kosztów produkcji i usług.

Dużą uwagę także poświęćmy kontroli prawidłowego zagospodarowania zapasów i majątku nagromadzonego w wyniku nakładów inwestycyjnych.

Umacnianie gospodarki finansowej rad narodowych

Kończąc charakterystykę ważniejszych problemów i zadań polityki budżetowej i finansowej na 1978 r. chciałbym jeszcze podsumować Wysoką Izbo, że rok ten będzie okresem dalszego umacniania gospodarki finansowej rad narodowych. Wraz z tym są zwłaszcza jasno sformułowane przepisy ustawy budżetowej. Przewidujemy w tych przepisach pozostawienie do dyspozycji rad narodowych całości — a nie jak dotąd połowy — osiągniętych w 1977 r. ponadplanowych dochodów z gospodarki nieuspołecznionej i od ludności nie wykorzystanych wydatków na administrację.

Wprowadzenie tych zmian, przy utrzymaniu dotychczasowych zasad podziału pozostałych ponadplanowych dochodów i nie wykorzystanych wydatków, powinno zwiększyć zainteresowanie władz terenowych realizacją bieżących i zaległych wpływów podatkowych oraz pozwoli na dotrzymanie środków na utrzymanie urządzeń socjalnych, kulturalnych i komunalnych, świadczących usługi dla ludności.

Na 1978 roku zakładamy także zwiększenie wydatków rad narodowych do wykorzystywania środków funduszu zasobowego w części przekraczającej normę

Jak już wspominałem, przewidujemy w budżecie powiększenie środków na pokrycie rozwoju kredytów bankowych przede wszystkim na finansowanie wzrostu produkcji i usług przedsiębiorstw oraz ponoszonych przez nie nakładów inwestycyjnych. W ten sposób w strukturze środków finansowych przedsiębiorstw uspołeczniczonych, z jakich będą one korzystały, potrzebę rozwoju produkcji, wzrostu udziału kredytu bankowego. Pozwoli to z jednej strony zwiększyć odpowiedzialność przedsiębiorstw za prawidłowe wykorzystanie tych środków. Są to bowiem środki, które trzeba zwrócić do banku wraz z oprocentowaniem, wymagającym pokrycia z odpowiednio zwiększonych dochodów. Z drugiej strony — umożliwi to rozszerzenie kontroli bankowej nad wykorzystaniem kredytów zarówno w formie nakładów materiałowych, jak i osobowych. Tak więc generalnie biorąc przedkłada Wysokiemu Sejmowi konstrukcję budżetu, która wzmocni dyscyplinę finansową, niezbędnej dla pogłębienia efektywności gospodarowania ogromnym majątkiem społecznym oddanym do dyspozycji przedsiębiorstw.

Pogłębienie dyscypliny ociekujemy także w dziedzinie gromadzenia dochodów budżetowych od gospodarki nieuspołecznionej. Jest to tym bardziej uzasadnione, że nie przewidujemy większych zmian w systemie poboru dochodów państwa z tego źródła. Założony w projekcie budżetu niewielki wzrost wpływów od gospodarki nieuspołecznionej jest wynikiem spodziewanego rozwoju indywidualnego rzemiosła, któremu stworzono ostatnio bardzo dogodne i stabilne warunki działania. Jeśli chodzi o dochody budżetu od ludności to o ich wzroście decydują rosnące obroty dobrami majątkowymi oraz wpływy z opłat administracyjnych, będące w znacznym stopniu wyrazem dążenia do wzmocnienia ładu i porządku w naszym kraju.

Dużą wagę przywiązujemy również do rozwoju oszczędności pieniężnych ludności. Kompleksowe działania podjęte w kierunku wzmocnienia równowagi pieniężno-towarowej powinny przyczynić się do wzmocnienia skłonności do oszczędzania. W tym celu będziemy też dążyć do uatrakcyjnienia form lokowania oszczędności pieniężnych w bankach, jak również do usprawnienia bankowej obsługi posiadaczy książeczek oszczędnościowych i rachunków bankowych, usprawniając zwłaszcza posługiwanie się czekami i rachunkami rozliczeniowo-oszczędnościowymi. Liczymy, że działania nasze przyczynią się do wzrostu skłonności społeczeństwa do oszczędzania w miarę wzrostu zaufania do pieniądza.

Scharakteryzowałem projekt budżetu państwa, który jest w pełni skoordynowany z projektem Narodowego Planu Społeczno-Gospodarczego i zapewnia niezbędne środki na sfinansowanie ambitnych zadań tego planu. Projekt budżetu odpowiada podstawowym treściom polityki społeczno-ekonomicznej, wynikającej z programu VII Zjazdu PZPR i jest dostosowany do wymagań gospodarki narodowej, zapewniając dalszy, bardziej zrównoważony jej rozwój i gwarantując dalszą poprawę poziomu życia i kultury naszego narodu.

Wnoszę o rozpatrzenie przedkładanego budżetu w przedłożeniu, że jego założenia uzyskały aprobatę Obywateli Północy (PAP)

tych rezerwy kasowej. Środki te będą mogły być przeznaczane na dodatkowe sfinansowanie zadań związanych z rozwojem produkcji rynkowej i usług dla ludności oraz na zwiększenie potencjału produkcyjnego komunalnych przedsiębiorstw remontowo-budowlanych.

Wysoka Izbo!

Przedstawiony projekt budżetu, zmierzający do maksymalnego wykorzystania źródeł dochodów i zakładający oszczędne wydatkowanie środków, jest integralnie związany z działaniami podejmowanymi dla poprawy efektywności gospodarowania, dyscypliny planowej i działaniami dla zapewnienia poważnego zwiększenia dóbr konsumpcyjnych i usług.

Tym zadaniem służyć będzie polityka kredytowa banków wobec ludności i gospodarki nieuspołecznionej. W trosce o zapewnienie jak najlepszych warunków rozwoju produkcji żywności priorytet dajemy kredytom obrotowym dla indywidualnych gospodarstw rolnych; w tym zakresie chcemy zapewnić pełne pokrycie potrzeb kredytowych wynikających z zadań produkcyjnych dla indywidualnego rolnictwa. W dysponowaniu kredytami inwestycyjnymi banki będą pobudzały rozbudowę nowoczesnych i gospodarstw rolnych, zwłaszcza gospodarstw specjalistycznych, a także zespołów indywidualnych rolników. Przewiduje się dalszy rozwój kredytów na zakup ziemi przez gospodarstwa indywidualne oraz na wyposażenie tych gospodarstw w nowoczesną technikę.

Wypłaty kredytów o charakterze konsumpcyjnym utrzymamy w roku 1978 w zasadzie na poziomie roku bieżącego, co wiąże się z przyrostem przychodów pieniężnych ludności osiągniętych w roku bieżącym, podjęciem jednak wysiłki dla stworzenia większej preferencji dla kredytów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe oraz kredytów dla młodych małżeństw.

Dużą wagę przywiązujemy również do rozwoju oszczędności pieniężnych ludności. Kompleksowe działania podjęte w kierunku wzmocnienia równowagi pieniężno-towarowej powinny przyczynić się do wzmocnienia skłonności do oszczędzania. W tym celu będziemy też dążyć do uatrakcyjnienia form lokowania oszczędności pieniężnych w bankach, jak również do usprawnienia bankowej obsługi posiadaczy książeczek oszczędnościowych i rachunków bankowych, usprawniając zwłaszcza posługiwanie się czekami i rachunkami rozliczeniowo-oszczędnościowymi. Liczymy, że działania nasze przyczynią się do wzrostu skłonności społeczeństwa do oszczędzania w miarę wzrostu zaufania do pieniądza.

Scharakteryzowałem projekt budżetu państwa, który jest w pełni skoordynowany z projektem Narodowego Planu Społeczno-Gospodarczego i zapewnia niezbędne środki na sfinansowanie ambitnych zadań tego planu. Projekt budżetu odpowiada podstawowym treściom polityki społeczno-ekonomicznej, wynikającej z programu VII Zjazdu PZPR i jest dostosowany do wymagań gospodarki narodowej, zapewniając dalszy, bardziej zrównoważony jej rozwój i gwarantując dalszą poprawę poziomu życia i kultury naszego narodu.

Wnoszę o rozpatrzenie przedkładanego budżetu w przedłożeniu, że jego założenia uzyskały aprobatę Obywateli Północy (PAP)

Priorytet dla gospodarki żywnościowej

Około 270 mld zł, tj. prawie jedna trzecia wydatków budżetu państwa będzie przeznaczona na dotacje dla gospodarki żywnościowej. Wzrastają one w przyszłym roku o ok. 18,5 mld zł. Składa się na to głównie zwiększenie środków na finansowanie rozwoju produkcji rolnej o ok. 12 mld zł oraz wzrost o ok. 8,5 mld zł wydatków związanych z utrzymaniem i poprawą cen podstawowych produktów żywnościowych w warunkach rosnącej ich produkcji i nieuchronnego podwyższenia się kosztów ich wytworzenia.

Projekt budżetu przewiduje również dalsze zwiększenie o 1,5 mld zł dopłat do kosztów wytwarzania niektórych nieżywnościowych towarów rynkowych, zwłaszcza przemysłu lekkiego, w tym wyrobów dziecięcych oraz do usług, na które ceny detaliczne nie w pełni pokrywają koszty produkcji. Zwiększa się także o 1,4 mld zł środki na dofinansowanie gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, gdyż opłaty za usługi komunalne i czyszczenie mieszkań nie pokrywają całych kosztów usług. Dotyczy to również usług komunikacyjnych, zwłaszcza przewozów pasażerskich i komunikacji miejskiej i międzydzielowej.

Ponadto ze środków budżetowych finansujemy umorzenie kredytów na budownictwo mieszkaniowe, powiększając wydatki na ten cel z 10,2 mld zł w bieżącym roku do 20,1 mld zł w przyszłym roku.

Wzrost wydatków na ochronę zdrowia, oświatę, szkolnictwo wyższe i kulturę

Budżet państwa na 1978 r. zapewnia również środki niezbędne dla sfinansowania planowanego rozwoju ochrony zdrowia, oświaty, szkolnictwa wyższego, kultury i sztuki oraz kultury fizycznej i turystyki kosztem ok. 140 mld zł. Skala wzrostu wydatków na ten cel wynosi ok. 3 proc., ale stosownie do hierarchii celów społecznych w jednych dziedzinach, gdzie natężenie potrzeb jest większe, wydatki rosną szybko, a w innych, gdzie osiągnięliśmy względnie dobry poziom świadczeń, wydatki rosną nieco wolniej.

Szczególną pozycję w wydatkach na usługi społeczne i kulturalne zajmuje finansowanie ochrony zdrowia. W wyniku objęcia w poprzednich latach

całej ludności bezpłatną opieką zdrowotną, a zwłaszcza objęcia nią indywidualnych rolników, bardzo szybko wzrastał udział wydatków na ochronę zdrowia w całości wydatków budżetowych. W konsekwencji wydatki na zdrowie stanowią już 43 proc. ogółu wydatków na działalność socjalną i kulturalną.

W przyszłym roku dla potrzeb ochrony zdrowia zapewnimy środki o 1,8 mld zł wyższe niż w br., potrzebne dla sfinansowania kosztów utrzymania nowo uruchamianych obiektów i przewidzianego dalszego zwiększenia zatrudnienia w służbie zdrowia. Ponadto, projekt budżetu przewiduje, że nastąpi dalsze zwiększenie środków, w stopniu jaki będzie potrzebny dla pełnego

Główne kierunki projektowanych zmian w prawie górniczym

Wystąpienie posła Jana Lesia (PZPR)

(A) Aktualnie obowiązujące prawo górnicze uchwalone w r. 1953, zdążyło 24-letni egzamin. Rozwój górnictwa, jego nowe zadania spowodowały konieczność daleko idących zmian w regulowaniu prawnym tego tak ważnego dla gospodarki kraju, dostosowania prawa górniczego do aktualnej sytuacji i struktury państwa.

Główne kierunki projektowanych zmian dotyczą następujących problemów:

— wprowadzenia do prawa górniczego nowego działu: budownictwa górniczego normującą sprawę projektowania, utrzymania i likwidacji wyrobisk górniczych oraz obiektów budowlanych zakładów górniczych;

— wprowadzenia, z uwagi na konieczność maksymalnej ochrony złóż i naturalnego środowiska, nowego działu: ochro-

ny terenów górniczych. Przewiduje on ochronę wszystkich terenów znajdujących się w sferze wpływów eksploatacji górniczej, wprowadza generalną zasadę — zapobiegania powstawaniu szkód górniczych. Równocześnie projekt nowego prawa przewiduje stworzenie kompleksowego programu ochrony terenów górniczych.

Proponuje się także wprowadzenie do prawa górniczego nowego zagadnienia — budownictwa zastępczego jako jednej z form naprawiania szkód górniczych. Generalna idea tej zmiany polega na niedopuszczeniu do ubytku substancji budowlanej szczególnie mieszkaniowej niezależnie od formy jej własności. Przewiduje się więc stosowanie budownictwa zastępczego, nie tylko jako ekwiwalentu zniszczonych obiektów, lecz także i wtedy kiedy ich za-

bezpieczenie jest gospodarczo nieuzasadnione. Chodzi tu o zastąpienie starej zabudowy nową — odporną na szkody górnicze.

Proponowane zmiany obejmują również usytuowanie komisji do spraw szkód górniczych.

W dziale ochrony terenów górniczych przewidziano nowy rozdział: rekultywacja terenów górniczych, komasującą przepisy w tej dziedzinie.

Istotna zmiana dotyczy przepisów normujących eksploatację złóż lub ich części. Intencją nowych propozycji jest przywrócenie terenów górniczych do ich gospodarczej użyteczności.

Proponuje się także szczegółowe określenie wszystkich kopalin, których wydobywanie powinno podlegać i być regulowane przez prawo górnicze. (PAP)

Posiedzenie Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Wystąpienie wicepremiera Tadeusza Wrzaszczyka

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 2) rzyśnego dla nas układu cen na rynkach zagranicznych, skutków nieurodzaju w rolnictwie, a niekiedy również z naszej niedostatecznej aktywności eksportowej. Dodatkowy import zbóż w latach 1977-1978 w wysokości 4,5 mln ton poważnie obciąża bilans płatniczy. Musimy na ten import oraz import innych surowców i materiałów, niezbędnych dla zaopatrzenia przemysłu, zapracować przez wydajne przyspieszenie eksportu.

W tym celu trzeba dywersyfikować nasze obroty zarówno pod względem geograficznym jak i struktury towarowej, kierując się zasadą wzajemnych korzyści i przykładając wielką wagę do rozwoju kooperacji

przemysłowej, która jest jedną z przyszłościowych form obrotów w warunkach postępującej specjalizacji i międzynarodowego podziału pracy. Należy mocno podkreślić fakt, że w trudnych warunkach roku bieżącego udało się przełamać tendencję pogarszania się salda handlu zagranicznego i uzyskać jego poprawę o ponad 2 mld zł dew. Pozwała to założyć na rok przyszły kolejną poprawę tego salda o dalsze 2 mld zł dew. Jest to zadanie w pełni realne i przy umiarkowanym wysiłku możliwe do przekroczenia. Poprawa salda handlu zagranicznego, ponad założenia planu, powinna być przedmiotem szczególnej aktywności wszystkich organizacji gospodarczych.

zanieczyszczenia pyłowe o prawie 3 mln ton rocznie oraz zanieczyszczenia gazowe o około 200 tys. ton rocznie. Wybudowana zostana oczyszczalnie ścieków o przepustowości ponad jeden milion m³ w sześć godzin, zagospodaruje się znaczne ilości odpadów przemysłowych.

Odpowiedzialne zadania stoją w roku 1978 przed całym systemem komunikacyjnym naszego kraju, a zwłaszcza przed jednostkami organizacyjnymi resortu komunikacji, gospodarki morskiej i łączności. W całym tym dziale gospodarki, a zwłaszcza w transporcie kolejowym, zakłada się postęp w racjonalizowaniu przewozów, ulepszenie pracy eksploatacyjnej, poprawę jakości i dyscypliny pracy.

Wysoka Izba

Charakteryzując plan inwestycyjny na rok 1978 chciałbym zwrócić uwagę Obywateli Posłów na cztery istotne jego cechy.

Pierwszą z nich jest obniżenie udziału inwestycji w dochodzie narodowym do podziału do około 24 proc.

Drugą — to dokonanie zmian struktury inwestowania w drodze dalszych konsekwentnych przesunęć na cele najpilniejsze społecznie i gospodarczo.

Trzecią — to zwiększenie roli wysoko efektywnych inwestycji modernizacyjnych.

Czwartą wreszcie — to istotne zadania poprawy efektywności inwestowania.

Zmniejszenie obciążenia dochodu narodowego nakładami inwestycyjnymi wynika ze stabilizacji wielkości tych nakładów na poziomie roku bieżącego, przy równocześnie wzroście dochodu narodowego. Ponadto w latach ubiegłych zwiększyliśmy inwestycje bardzo dynamicznie, będą one w roku 1978 przeszło dwukrotnie wyższe niż na początku bieżącego dziesięciolecia. Podwojenie nakładów w ciągu 7-9 lat jest świadectwem dużej skali procesów inwestycyjnych.

Charakterystyczną cechą programu inwestycyjnego jest, jak już mówiłem, przegrupowanie nakładów na rzecz budownictwa mieszkaniowego, gospodarki żywnościowej i rynku. Równocześnie dokonano przesunięć na inne ważne cele energetyczno-surowcowe takie jak elektrownia Bełchatów, II etap budowy „Katowice”, kombinat Kwidzyn, cele związane z zapewnieniem rolnictwa w środkach produkcji, a także na potrzeby zwiększenia możliwości przewozowych na Górnym Śląsku.

Położenie szczególnego nacisku na najbardziej efektywne inwestycje modernizacyjne, znajduje wyraz w określeniu po raz pierwszy w naszej praktyce planowania wielkości inwestycji modernizacyjnych w poszczególnych resortach. Oceniła się, że wyniosła one w gospodarce ponad 102 mld zł, to jest 18 proc. ogółu nakładów w gospodarce społecznej. Ważnym zadaniem wszystkich jednostek gospodarczych jest

zapewnienie pełnej realizacji tego programu. Kolejnym zadaniem ujętym już w planie jest osiągnięcie oszczędności nakładów sięgającej 3 proc. pierwotnej wartości kosztorysowej. Zmniejszenie nakładów w tej chwili zostanie osiągnięte przez poprawę rozwiązań projektowych oraz oszczędności w wykonawstwie.

Istotną cechą planu jest również utrzymanie możliwości elastycznego realizowania mniejszych inwestycji, zwłaszcza

Efektywność gospodarowania — problemem pierwszoplanowym

Wysoka Izba

W pracach nad całokształtem założeń planu przyjęto za podstawę, silnie akcentowaną przez Pierwszego Sekretarza naszej partii, dyrektora większego ośrodka, kierownika lokalnego.

Poprawa gospodarowania surowcami i materiałami powinna zapewnić osiągnięcie w 1978 roku obniżki kosztów materiałowych w przemyśle i w budownictwie o ponad 30 mld zł. Projekt planu zakłada także racjonalizację gospodarki zapasami.

Musimy zwiększyć rolę analiz efektywności i rachunku ekonomicznego w podejmowaniu decyzji oraz w ocenie i rozliczaniu wyników działalności gospodarczej.

W projekcie planu zakłada się, że w wyniku poprawy organizacji pracy oraz wzrostu technicznego jej uzbrojenia, wydajność pracy zwiększy się w przemyśle o 6,7 proc., a w budownictwie o 8,0 proc.

W ostatnich latach tempo wzrostu uzbrojenia technicznego pracy w przemyśle i w budownictwie jest wyższe od tempa wzrostu wydajności pracy. Wskazuje to na możliwość wykorzystania rezerw, zwłaszcza w tych zakładach pracy, w których w ostatnich latach zastosowano nowoczesne procesy technologiczne.

Szczególne znaczenie ma użycie postępu w racjonalizacji zużycia energii, paliw, surowców i materiałów, zwłaszcza importowanych. Musimy w tym celu lepiej zdyskontować dokonania w gospodarce w latach ubiegłych, postępu techniczny i technologiczny. We wszystkich zakładach zostaną określone konkretne zadania obniżki zużycia materiałów i surowców. Podjęta zostanie weryfikacja norm i normatywnych zużycia. Trzeba wyraźnie powiedzieć, że zakłady nie realizujące zadań oszczędnościowych nie mogą liczyć na zwiększone dostawy zaopatrzeniowe.

W roku przyszłym przewidujemy zwiększenie roli bilansów materiałowych w dyscyplinowaniu produkcji i racjonalizacji zużycia. Bilanse asortymentowe wraz z całym systemem porównań powołanych umownych jednostek, będą podstawą przy wyznaczaniu zadań i ocenie ich wykonania. W tym celu należy również wypracować procedury współpracy i zaopatrzenia. Powinny one być narzędziem służącym do racjonalizacji zużycia i eliminacji stosowania cenniejszych materiałów tam, gdzie mogą one być zastąpione tańszymi i łatwiej dostępnymi.

przewidywanym systemem WOG oraz finansowanych z funduszy społecznych i specjalnych. Na ten cel w planie zawarte są odpowiednie nakłady.

W odróżnieniu od lat poprzednich przewiduje się ujednolicenie do przekraczania planu inwestycyjnego, co jest wyrazem konsekwentnej realizacji uchwał IX Plenum KC PZPR.

Wymaga to przewidywania tendencji do podejmowania nieplanowanych przedsięwzięć inwestycyjnych.

Wysoką Izbę oraz po doprowadzeniu zadań planu do jednostek niższych szczebli, rząd podjęcie działania zmierzającego do stworzenia warunków dla jego prawidłowej realizacji. Zakłada się rozszerzenie zmodernizowanego systemu ekonomiczno-finansowego w przemyśle oraz przystosowanie wdrożenia tego systemu w budownictwie i rolnictwie. Powinno to sprzyjać rozszerzeniu operatywnej samodzielności wielkich organizacji gospodarczych a zarazem ich odpowiedzialności za poprawę efektywności i działania zgodnie z założeniami planu.

W wyniku tych przedsięwzięć, jak i innych środków organizacyjno-ekonomicznych polityki państwowej trzeba przełamywać występujące tendencje wzrostu kosztów i zdecydowanie przechodzić do ich obniżania, a także doprowadzić do uzasadnionego zmniejszenia

stosowanych w szeregu przypadków dotacji budżetowych. Niezależnie od sprawy doskonalenia rozwiązań systemowych, chciałbym szczególnie mocno podkreślić znaczenie dobrego wykorzystania rozwiązań już istniejących, zwłaszcza powiązań bezpośrednich — pomiędzy wszystkimi podstawowymi ogniwami wykonawczymi planu. Sprawne koordynowanie ich działalności, szczególnie powiązań zaopatrzeniowych i kooperacyjnych w układach międzybranżowych i międzyresortowych, decyduje o powodzeniu planu.

Zwiększając rolę planu w sterowaniu gospodarką narodową i dyscyplinując jego realizację — zgodnie z uchwałą IX Plenum — zapewnimy większą stabilność planów, a dokonywane w ciągu roku korekty będą ograniczone do niezbędnego minimum.

Wszystkie poczynania, zwłaszcza inwestycyjne, muszą uznawać nadrzędność interesów społecznych

Wysoka Izba

Zdajemy sobie w pełni sprawę z tego, że nie wszystkie zgłaszane w trakcie prac nad planem potrzeby, zwłaszcza inwestycyjne, mogły być w nim uwzględnione. Nadrzędność interesów społecznych wymagała jednak podporządkowania im bieżących interesów branżowych i niekiedy terenowych. Również tych, które rozpatrywane z osłabioną siłą można uznać za uzasadnione. Liczymy zatem na pełne zrozumienie przesłanek, które wpłynęły na taki kształt planu.

Liczymy również, że zrozumienie tych przesłanek znajdzie wyraz w zwiększonej aktywności załóg i zakładów pracy, organizacji związkowych i młodzieży, stworzy warunki dla rozwoju współzawodnicstwa pracy oraz rozwijania inicjatyw terenowych i lokalnych.

W każdym województwie powinny być zapewnione szczególnie preferencje dla wzrostu produkcji rynkowej, z uwzględnieniem miejscowych tradycji i możliwości.

W szczególności powinny zostać wzmożone wysiłki na rzecz zwiększenia produkcji materiałów budowlanych, przy szerokim wykorzystaniu miejscowych surowców. Ważnym zadaniem wszystkich województw jest systematyczne dążenie do lepszego funkcjonowania handlu i usług dla ludności, a także zapewnienie warunków lokalowych i zaopatrzeniowych rozwoju rzemiosła.

Tworząc coraz lepsze warunki dla rozwoju aktywności władz terenowych, rząd przygotowuje nowy akt prawny rozszerzający uprawnienia i obowiązki wojewódów. Chcemy w ten sposób umożliwić władzom terenowym bardziej skuteczne działanie na rzecz rozwoju swoich regionów.

Obywatele Posłowie!

Przedkładając Wysokiej Izbie projekt planu na rok 1978

pragnę stwierdzić, że plan ten stanowi dalszy krok w realizacji tych ogólnonarodowych celów, które wytyczyła Polska Zjednoczona Partia Robotnicza na swym VII Zjeździe, a które uchwała Wysoka Izba w planie pięcioletnim.

Przemawiają za tym następujące cechy tego planu:

PO PIERWSZE — jest to plan dalszego podnoszenia poziomu życia narodu, realizacji ambicji zadań w polityce społecznej i budownictwie mieszkaniowym

PO DRUGIE — jest to plan poprawy sytuacji rynkowej, lepszych warunków zakupów, szybszego wzbogacenia asortymentu towarów i usług na rynku wewnętrznym.

PO TRZECIE — jest to plan aktywnego rozwoju gospodarki żywnościowej i unowocześnienia rolnictwa.

PO CZWARTE — jest to plan dalszego i wszechstronnego rozwoju gospodarki narodowej, stawiający nas wśród szybko rozwijających się krajów.

Proponowany plan na rok 1978, na trzech rok bieżącego pięcioletnia, rok który zapoczątkowany zostanie II Krajową Konferencją Partyjną, jest planem ambitym, ofensywnym, tworzącym korzystną bazę dla podejmowania kolejnych śmiałych zadań w latach następnych.

Przedstawiając Wysokiej Izbie projekt Narodowego Planu Społeczno-Gospodarczego na rok 1978 do rozpatrzenia i aprobaty, wyrażam przeświadczenie, że poparcie Sejmu udzielone temu projektowi stanie się istotnym czynnikiem zapewniającym pomyślne wykonanie proponowanych w nim zamierzeń. (PAP)

Pogłębianie zmian strukturalnych na rzecz produkcji finalnej i kooperacyjnej dla potrzeb rynku i eksportu

Wysoka Izba

Kolejnym problemem, który pragnę przedstawić, są sprawy produkcji przemysłowej.

Zadania wzrostu produkcji przemysłowej zostały określone w planie na 6,8 proc. Oznacza to, że wartość produkcji dziennej (licząc dni robocze) osiągnie 10 mld zł, a więc o jedną trzecią więcej niż w roku 1975.

Najważniejszym zadaniem jest pogłębianie zmian strukturalnych na rzecz produkcji finalnej i kooperacyjnej służącej potrzebom rynku i eksportu, a także lepsze dostosowanie asortymentu do potrzeb odbiorców. Pogłębianie manewru gospodarczego w sferze produkcji znajduje swój wyraz w tym, że przystosujemy do rynku i eksportu będzie prawie o połowę szybszy od przystosowania do produkcji. Natomiast zgodnie z przyjętym programem inwestycyjnym nie zwiększamy produkcji przeznaczanej na ten cel. Tempo wzrostu produkcji kooperacyjnej zostało określone na 7,5 proc., czyli wyprzeda tempo wzrostu całej produkcji.

Zakłada się postęp w harmonizowaniu rozwoju poszczególnych gałęzi i branż przemysłu, a także poprawę rocznych i wieloletnich powiązań kooperacyjnych między dostawcami i odbiorcami. Przekształcanie planu produkcji przemysłowej może następować tylko w przypadkach, gdy rozwijana ona będzie przy wykorzystaniu surowców krajowych oraz przy dostosowaniu asortymentu produkcji do popytu na rynku wewnętrznym bądź do zamówień zagranicznych.

Zakładamy postęp w unowocześnianiu gałęziowej struktury produkcji, znajdujący wyraz w szybszym rozwoju przemysłu elektromaszynowego i chemicznego, w których dynamika produkcji przekroczy 8 proc.

W przemyśle elektromaszynowym szczególnie szybko wzrosła produkcja wyrobów precyzyjnych, maszyn do obróbki plastycznej metali, aparatury pomiarowej, samochodów oso-

bowych, maszyn elektrycznych mocy ułamkowej, kabli telefonicznych. Wysoko wzrosła produkcja takich dóbr trwałe go użytku jak praktycznie wszystkie rodzaje chłodziarek i zamrażarki domowe, których łączna produkcja przekroczyła milion sztuk.

W przemyśle chemicznym poważnie wzrosła produkcja tworzyw sztucznych, farb i lakierów oraz o ponad 38 proc. opon do samochodów osobowych.

Rozwój naszej gospodarki opieramy na mocnej podstawie rosnącej produkcji i przetworstwa podstawowych paliw i surowców. Wydobycie węgla kamiennego przekroczy 192 mln ton. Produkcja stali — dzięki hucie „Katowice” — zwiększy się do 20 mln ton, miedzi do 355 tys. ton. Produkcja cementu wyniesie blisko 24,5 mln ton.

Oprócz ilościowego wzrostu produkcji szczególny nacisk kładziemy w planie na poprawę jej jakości. Wysoka jakość artykułów rynkowych zapewnia nabywcę lepsze zaspokojenie potrzeb oraz trwałe i niezawodne użytkowanie. Jakość dóbr eksportowych umożliwia konkurencję na rynkach zagranicznych. Jakość wytwarzanych środków produkcji jest warunkiem efektywności i kosztów eksploatacji. W roku bieżącym rząd dokonał szerokiej oceny jakości produkcji i podjął w tej dziedzinie szereg założeń dla ministerstw, przedsiębiorstw i zakładów pracy. Decyzje te i przygotowywane dalsze zamierzenia, a w tym opracowywany projekt ustawy o jakości produkcji, powinny sprzyjać uzyskaniu odczuwalnej jej poprawy. Połączenie tych działań z inicjatywą i aktywnością załóg, pracowników nauki i szerokiego aktywności społecznego powinno zapewnić szybszy postęp w tej dziedzinie.

Dokonywanie dalszego postępu w ograniczaniu wpływów działalności produkcyjnej na środowisko naturalne. Zainstalowane zostaną urządzenia redukujące

(B) DOKOŃCZENIE ZE STR. 1 zadania celowego krócenia naddatki samą drogą. Generalnym celem jest dalszy wzrost poziomu życia narodu, rozwój sił wytwórczych, umacnianie równowagi ekonomicznej państwa. Tym nadrzędnym potrzebom służyć będą podjęte w tym celu zadania i środki, przewidziane w projekcie planu.

Zgodnie z intencjami V i IX Plenum KC PZPR, które ujęły w ujęciu szerszym, uwzględniając potrzebę podwyższenia poziomu życia, zadania i środki, przewidziane w projekcie planu.

Zgodnie z intencjami V i IX Plenum KC PZPR, które ujęły w ujęciu szerszym, uwzględniając potrzebę podwyższenia poziomu życia, zadania i środki, przewidziane w projekcie planu.

Zgodnie z intencjami V i IX Plenum KC PZPR, które ujęły w ujęciu szerszym, uwzględniając potrzebę podwyższenia poziomu życia, zadania i środki, przewidziane w projekcie planu.

Poprawie zaopatrzenia rynku będzie służył szereg przedsięwzięć — szybszy rozwój produkcji rynkowej, na co przewidziane są także dodatkowe środki inwestycyjne (na budowę zakładów drobiarskich, piekarni, zakładów przetwórstwa owoców i warzyw, itd.) i dewizowe. Wzrosła dostawa mebli, elektrycznych sprzętów domowego, szkła i ceramiki itp. Szczególną uwagę zwrócić się na dostawę towarów standardowych, przeznaczonych dla podstawowych grup klientów. Przy czym — jak wiemy z doświadczenia — ważna jest nie tylko ogólna ilość towarów, ale ich dostawa w określonych, poszukiwanych asortymentach. Nadal ważną sprawą pozostanie też podnoszenie jakości towarów rynkowych.

Dla ugruntowania równowagi rynkowej przy rosnących dochodach ludności, będą umocnione rezerwy towarów, także w handlu.

Istotną dla ludności sprawą będzie też prowadzenie w przyszłym roku polityki ograniczenia ruchu cen na rynku — m. in. poprzez eliminowanie niezasadnych korzyści, osiąganych przez niektóre organizacje gospodarcze na drodze podnoszenia cen.

W gospodarce żywnościowej na czoło wysuwają się wysiłki związane z potrzebą zwiększenia hodowl i zwierząt. Wobec niepomyślnych wyników, osiągniętych przez nasze rolnictwo

w br., konieczne staje się zwiększenie importu zboża i pasz. Rolnictwo otrzyma również więcej nowoczesnych narzędzi, a także materiałów budowlanych oraz maszyn.

Budownictwo mieszkaniowe ma wzrosnąć o 10 proc. w stosunku do wyników br. Trzeba będzie w jeszcze większym stopniu niż w roku bieżącym pomagać temu budownictwu w wykonywaniu zadań. Dotychczasowa pomoc w formie zaangażowania części potencjału budownictwa przemysłowego jest niewystarczająca, o czym świadczą trudności z wykonaniem tegorocznego planu. Na rok przyszły przewiduje się wzmożenie tej pomocy, także poprzez zwiększenie środków finansowych oraz udział zakładów pracy w budowlanych robotach wykończeniowych.

W handlu zagranicznym chodzi o jednej strony o dalsze rozszerzenie eksportu, a drugiej o racjonalizację importu. Realizacja tych węzłowych zadań, a także wiele innych, równie ważnych dla społeczeństwa i państwa, jak dalszy rozwój oświaty, kultury, służby zdrowia, wymaga efektywnego funkcjonowania całej gospodarki i dokonania pewnych przesunięć. Np. zmniejszyć się do 24 proc. udział inwestycji w dochodzie narodowym — nie mniej, wobec stałego wzrostu dochodu narodowego środki na inwestycje będą nadal znaczne, co jest konieczne dla dalszego harmonijnego rozwoju. Nastąpi też zmiana struktury inwestycji, wzrosną w nich udziały przedsięwzięć związanych ze wzrostem produkcji na rynku i eksportu. Większy nacisk będzie położony na modernizację istniejących zakładów.

W ogóle chodzi o jak najpełniejsze wykorzystywanie istniejącego już wielkiego potencjału gospodarczego, o jak najliczniejszą gospodarkę surowcami, materiałami i energią. Kryją się tu nadal wielkie rezerwy, których wykorzystanie znacznie pomogłoby w rozliczaniu stojących przed nami problemów.

Projekty planu i budżetu będą teraz przedmiotem dyskusji w sejmowych komisjach, a następnie plenarnym posiedzeniu Sejmu. Bez wątpienia poselska dyskusja wzbogaci te

projekty przed ich ostatecznym zatwierdzeniem.

Projekt planu powstał wprawdzie w szerokiej konsultacji, ale dalsza dyskusja nad nim na pewno przyniesie pożytek. Chodzi nie tylko o dyskusję poselską. Poprzedzą ją, radio i telewizja sprządy te za przedstawiciele całego narodu. I warto poważnie myśleć o tym, co będzie można w roku przyszłym zrobić, by rok ten przyniósł istotny postęp. Chodzi o maksymalnie efektywne gospodarowanie, jak i różnorodne działanie w terenie. Na przykład ważną rolę może i powinna odegrać lokalna kontrola pracy handlu i usług, koniunkcja przede wszystkim przez związki zawodowe. Cena będzie także istniejącą zwiększającą lokalną produkcję na rynek.

Przykłady można by mnożyć. A generalnie chodzi o to, by na powstający plan społeczno-gospodarczy nie tylko jako na ogólnopństwowy dokument, lecz jak na źródło inspiracji do twórczych poszukiwań w swoim zakresie pracy, w swoim mieście, czy to swojej wsi. Plan stworzy ramy — wypełni je nasza praca i inicjatywa.

E.W.

Niech zawsze będzie pokój

(A) Wzywając do pokoju wypisane zostało na standardzie państwa radzieckiego sześćdziesiąt lat temu. Zapoczątkowane leninowskim dekretem o pokoju, a felśnana konsekwencja kontynuowana są wysiłki Króla na rzecz pokoju.

W 60 rocznicę Wielkiego Października z Moskwą wyszło orędzie. „Do narodów, parlamentów i rządów wszystkich krajów świata”. Orędzie wyzwało do pokoju, do dobrej woli. Apel do wszystkich o włączenie się do walki o uirwalenie pokoju, i pokojowego współistnienia, o położenie kresu wojdowi zbrodni.

Polscy, Polakom idee pokoju są szczególnie bliskie. Wysoką ocenę placiliśmy jako naród, jako kraj za brak pokoju na naszym kontynencie. Wielkie, bolesne poniesiliśmy straty. Dlatego też z takim uporem dajemy do umocnienia pokoju w Euro-

(A) DOKOŃCZENIE ZE STR. 1

Do prezesa Rady Ministrów wpłynęła interpelacja pos. Bernarda Kusy (ZSL), w której zażądał, aby rząd przewiduje przyznanie rolnikom kooperującym z ułpocznymi gospodarstwami rolnymi uprawnień do zakupu węgla z tytułu dostarczania w ramach tej kooperacji produkcji zwierzęcej?

Z upoważnienia prezesa Rady Ministrów odpowiadał na tę interpelację prezes ZG CZSR, „Samopomoc Chłopska” — min. Jan Kamiński, który podkreślił, że rząd przywiązuje szczególną uwagę do stałej poprawy zaopatrzenia rolników w przemysłowe środki produkcji. Min. dostawia ich znacznie więcej w okresie 10 miesięcy br. W okresie od 1 stycznia do 20 listopada br. zwiększono także ilości, bo o 435 tys. ton w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, sprzedaż węgla dla wai, przy czym producenti dostarczają zwierzęta rżne do ułpocznym punktowemu skupu korzystają z pierwszeństwa w zaopatrzeniu w opał.

Jedli chodzi o dostawę węgla dla rolników kooperujących w produkcji zwierzęcej z spółdzielniami produkcyjnymi i

spółdzielniami kółek rolniczych — to otrzymują — jak po informował J. Kamiński — węgla za pośrednictwem gminnych spółdzielni. Natomiast zaopatrzenie PGR-ów w opał prowadzone jest w ramach centralnie ustalonych przydziałów z pominięciem sieci GS. Z uwagi jednak na rozszerzające się powiązania kooperacyjne PGR z rolnikami indywidualnymi, które sprzyjały rozwojowi specjalizacji i wzrostowi towarowej produkcji rolniej, rząd podjął decyzję, że od 1 stycznia 1978 r. również rolnicy dostarczający w ramach kooperacji warchaki (gdz o to głównie chodzi) do PGR-ów będą mogli nabywać w GS-ach po 100 kg węgla za każdą dostarczoną sztukę. Za takim rozwiązaniem organizacyjnym — podkreślił J. Kamiński — przemawiają bowiem względy praktyczne, liczne kontakty rolników z GS-ami oraz możliwość zaopatrzenia się przez rolnika w jednym miejscu w opał przysługujący zarówno z tytułu umowy kooperacyjnej, kontraktacji jak i innych uprawnień. Równocześnie przewiduje się, że za należny, a nie pobrany węgla rolnik kooperujący z PGR-em może otrzymać ekwiwalent pieniężny na ogólnie obowiązujące zasady.

Pos. Edward Sieradzki (SD) skierował do ministra budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych zapytanie dotyczące kierunków działań resortu w kontekście występujących od dłuższego czasu braków szkła okiennego, oświetleniowego oraz tańszych, a powszechnie używanych gatunków szkła stolowego, w tym zwłaszcza szkieł.

Spytał on, czy istnieją realne możliwości stosunkowo szybkiego zwiększenia bądź zastawienia produkcji w hutach szkła w celu pełniejszego pokrycia potrzeb w tej dziedzinie?

Odpowiadając na zapytanie, minister tego resortu Adam Glazur stwierdził, że w ostatnich latach dzięki poważnym nakładom inwestycyjnym wybudowano wiele nowych zakładów produkujących szkło, a liczne fabryki zmodernizowano. Pozwoliło to na uzyskanie około 20-procentowego

średniorocznego tempa wzrostu produkcji szkła i wyrobów szklanych. Min. w 1977 r. — w stosunku do 1971 r. — produkcja szkieł zwiększona została dwukrotnie (do 170 mln sztuk), szkła oświetleniowego (kloszy) o 6 mln sztuk, co umożliwiło wydajne zwiększenie dostaw tych wyrobów na rynek wewnętrzny i na eksport.

W roku przyszłym planuje się rozpocząć budowę nowej huty szkła płaskiego o najnowszej technologii. Ponadto ze względu na niepewne jeszcze zaspokojenie zapotrzebowania rynku na klosze wraz z gotowymi lampami zamierza się w 1978 r. — przez modernizację i zmianę struktury asortymentowej — zwiększyć ich produkcję o dalsze 1,3 mln sztuk. Równocześnie w przyszłym roku zainstaluje się 4, a w 1979 r. — 3 następne linie automatycznej produkcji szkieł o wydajności 16 mln sztuk każda.

Realizowany obecnie program dalszego szybkiego rozwoju tego przemysłu — podkreślił A. Glazur — zapewni pełne zaspokojenie zapotrzebowania na szkło i wyroby ze szkła zarówno ze strony rynku wewnętrznego, jak też — wysocenie opłacalnego eksportu.

W ostatnim punkcie porządku Izba dokonała zmian w składzie komisji sejmowych. Na tym posiedzeniu Sejmu zostało zakończone. (PAP)

Przebieg obrad

Jan Szczepański

(A) Obradę się w 1978 r. w Ustroniu k/Cieszyna. Studia Wyższe ukończył na Uniwersytecie w Poznaniu. Okres okupacji spędził na robotach przymusowych w Rzeszy. Po wyzwoleniu rozpoczął pracę na Uniwersytecie Łódzkim. W 1952 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym; tytuł profesora zwyczajnego otrzymał w 1963 r. Prezydent Międzynarodowego Towarzystwa Socjologicznego (ISA) w latach 1966-70. Od grudnia 1971 r. — wiceprezes PAN. Jest autorem wielu wybitnych prac z zakresu socjologii. W 1974 r. otrzymał nagrodę państwową i stopnia w zakresie nauk społecznych. Aktywnie uczestniczył w pracach wielu komitetów naukowych. Przewodniczył komitetowi ekspertyz do opracowania „Raportu o stanie oświaty w Polsce”.

Od 1971 r. — wiceprzewodniczący OK FJN. Poseł na Sejm w latach 1957-1960, a następnie od 1972 r.

26 bm. wybrany na członka Rady Państwa. Odznaczony Orderem Budowniczych Polski Ludowej. Bezpartyjny. (PAP)

Zebrania Klubów Poselskich

(A) Pod przewodnictwem członka Biura Politycznego, sekretarza KC PZPR — pos. Edwarda Babucha odbyło się 26 bm. bezpośrednio przed posiedzeniem Sejmu, zebranie Klubu Poselskiego PZPR. Omówiono sprawy związane z porządkiem dziennym posiedzenia. Sprawy te były również tematem sobotniego zebrania Klubu Poselskiego ZSL. Klub Poselski SD omówił je przed kilku dniami na zebraniu z udziałem przewodniczącego CK SD — Tadeusza Witolda Młyńczaka. (PAP)

Z KRAJU

Uchwała sejmowych komisji: Spraw Zagranicznych, Handlu Zagranicznego oraz Gospodarki Morskiej i Żeglugi w sprawie sytuacji w rybołówstwie bałtyckim

(A) Sejmowe komisje: Spraw Zagranicznych, Handlu Zagranicznego oraz Gospodarki Morskiej i Żeglugi, obradujące pod przewodnictwem posłów Ryszarda Freika (PZPR) i Zbigniewa Zielińskiego (PZPR), rozpatrywały sytuację w rybołówstwie bałtyckim oraz problemy zabezpieczenia polskich interesów w tej dziedzinie.

W dyskusji wzięli udział posłowie: Bronisław Antczak (PZPR), Feliks Barabasz (PZPR), Zbigniew Czajkowski (bezpr.), Jadwiga Łokaj (PZPR), Jan Mendak (PZPR), Jerzy Piśkorski (PZPR), Florian Sijewski (PZPR), Edward Wojnański (PZPR), Ryszard Wyman (PZPR). Podkreślano, że jednostkowe decyzje większości państw nadbrzeżnych, a zwłaszcza decyzje EWG o 200-milowej strefie rybołówczej tego ugrupowania ograniczają swobodny dostęp i korzystanie z tradycyjnych łowisk polskiego rybołówstwa morskiego. W tych warunkach zaszła pilna potrzeba starań o zabezpieczenie naszych interesów rybołówczych w strefach państw nadbrzeżnych, a także skoncentrowanie uwagi na racjonalnym gospodarowa-

Posiedzenie Zarządu Polskiej Grupy Unii Międzyparlamentarnej

(A) 26 bm. odbyło się posiedzenie Zarządu Polskiej Grupy Unii Międzyparlamentarnej, któremu przewodniczył wice-marszałek Sejmu Andrzej Werblan.

Zarząd Polskiej Grupy Unii Międzyparlamentarnej rozpatrzył i przyjął sprawozdanie z przebiegu 64 konferencji Unii Międzyparlamentarnej, które odbyło się w dniach od 21 do 30 września 1977 r. w Sofii. Wysłuchano również informacji sekretarza PGUM, posła Witolda Lipskiego (ZSL) o problematyce obrad i przygotowań do sesji wiosennej Unii Międzyparlamentarnej, która ma się odbyć w dniach od 27 marca do 1 kwietnia 1978 r. w Lizbonie oraz do III Międzyparlamentarnej Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, która ma się odbyć w dniach od 3 do 6 maja 1978 r. w Wiedniu. (PAP)

Laureaci VII Konkursu im. Henryka Wieniawskiego

(B) DOKONCZENIE ZE STR. 1

W chwili po ogłoszeniu tej listy rozmawiałem z Władimirem Brodskim, który powiedział: — Zjadł sobie sprawę z wielkiego wyzwalenia i wielkiej zarazem odpowiedzialności, gdy pomyślał, że wygrałem konkurs, którego laureatami byli Glinette Neveu, Ojstrachowie, Roza Fajn, Treger, Janowski, Tatiana Grindlenko.

18-letni Piotr Milewski, najmłodszy finalist konkursu, jako jedyny nie przyszedł na ogłoszenie wyników. — Piotruś śpi — powiedział Aleksander Milewski, ojciec finalisty — jest noc, a jutro normalny dzień pracy — dodał. Piotr musi więc czekać i wystąpić na koncercie laureatów. O sukcesie powiemy mu rano, jak się obudzi.

Prof. Zenon Płoszaj, sekretarz jury, tak skomentował werdykt: — Regulamin konkursu ogranicza nas do przyznania tylko sześciu głównych nagród. Znaleźliśmy wspólne zrozumienie wśród jurorów i polacyliśmy sześcioma nagrodami aż do dziesiątą osobę. Wydało mi się, że w ten sposób wydaliśmy najbardziej sprawiedliwy werdykt. Wielką radość sprawił nam poznaki skrzypek Piotr Milewski, uczeń liceum muzycznego, wychowawca doc. Jadwigi Kaliszewskiej.

Dwójka akompaniatorów konkursu — znakomita pianistka Dina Joffe ze Związku Radzieckiego i Polak Tadeusz Chmielewski — otrzymało dyplomy.

ROMUALD POLCZYŃSKI

Pogrzeb Zdzisława Górzynskiego

(A) Polski światł muzyczny potęgnał 26 bm. na cmentarzu komunalnym na Powązkach w Warszawie, wybitnego dyrygenta, pedagoga, organizatora życia muzycznego — Zdzisława Górzynskiego.

Trumną z ciałem zmarłego wystawiono w gmachu Teatru Wielkiego w Warszawie, z którego historią nazwisko Zdzisława Górzynskiego jest trwale związane. Przed trumną ciągnęli warty: wicepremier, ministrowie kultury i sztuki — Józef Tejchma, muzyki, przyjaciele Z. Górzynskiego.

W uroczystościach pogrzebowych wzięli udział kierownik Wydziału Kultury KC PZPR — Lucjan Motyka.

Nad otwartą mogiłą zasługi Zdzisława Górzynskiego dla polskiej kultury muzycznej przypominał dyrektor artystyczny Teatru Wielkiego w Warszawie — Antoni Wicherek. O związkach wybitnego muzyka z polskim teatrem mówił Henryk Szalejski.

Na grobie Zdzisława Górzynskiego złożono kwiaty od kierownictwa resortu kultury i sztuki, władz stolicy, placówek i instytucji muzycznych z całego kraju. (PAP)

PAP DONOSI W SKRÓCIE

Wielka Socjalistyczna Rewolucja Października i rozwój nauk społecznych — to temat rozpoczynającej się — po dziesiątych — międzynarodowej konferencji, organizowanej przez Instytut Podstawowych Problemów Marksizmu-Leninizmu KC PZPR, Wydział Pracy i Wychowania KC PZPR, Wydział Nauki i Oświaty KC PZPR.

W obradach weźmie udział — delegacja placówek naukowych Bułgarskiej Partii Komunistycznej, Komunistycznej Partii Czechosłowacji, Mongolskiej Partii Ludowej - Rewolucyjnej, Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności, Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Rumuńskiej Partii Komunistycznej, Węgierskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej, Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego oraz przedstawiciele redakcji „Problemy pokoju i socjalizmu”.

27 bm. delegacja zagraniczna odwiedzi Włocławek zwaną z pobojem Włodzimierza Lenina w Krakowie. W Włocławku odbędą się: Rozgłoszenia Polskiego Radia i Telewizji w Białymostku obchodzą 27 bm. 25-lecie działalności, z okazji jubileuszu wyróżniający się pracownicy złożyli otrzymali odznaczenia państwowe oraz odznaki resortowe i regionalne.

„Człowiek najwyższą wartością społeczeństwa socjalistycznego” — pod tym hasłem odbyło się 26 bm. w Warszawie uroczyste sympozjum z okazji 20-lecia Towarzystwa Wolnej Wszechnicy Polskiej. Podczas sympozjum kilkunastu najbardziej zasłużonych działaczy Towarzystwa wręczono przyznane przez Radę Państwa odznaczenia państwowe. Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski udekorowano bostal profesora Uniwersytetu Warszawskiego Mariana Franka. Za całokształt działalności Towarzystwa Wolnej Wszechnicy Polskiej wyróżniono Medal i Medal Komisji Edukacji Narodowej.

27 bm. odbyło się w Warszawie walne zebranie Koła Przyjaciół im. Józefa Kazimierza Jędrzejowskiego, poświęconego wstąpieniu do Związku Radzieckiego.

nicy urodzin patrona koła — twórcy gniazd sierocych i wieloletnich kościuszkowskich, prekursora dzisiejszych domów rodzinnych (działek). Koło otrzymało Medal Komisji Edukacji Narodowej — za szerzenie i realizację idei społeczno-rodzinnej opieki nad dziećmi osieroconymi i osamotnionymi.

Na scenie „Forum” Teatru Starego im. H. Modrzejewskiej w Krakowie odbyła się 26 bm. polska prapierwsza drugiej części tryptyku Henryka Czarnieckiego o Leninie gm. Państwa i Ujawnów przybył do Krakowa. Sztukę wystawiono według scenariusza H. Czarnieckiego i reżysera widowiska — Jerzego Świątka. Spektakl obejmuje lata 1912-1914, w których Lenin był i pracował w Krakowie i Poroninie. Przypomina też pierwsze kontakty Lenina z polskimi rewolucjonistami.

Z udziałem 133 delegatów obradował 27 bm. w Warszawie walny zjazd Polskiej Federacji Campingu, w której zrzeszonych jest ponad 240 campingów i 370 pól namiotowych. Prezsem zarządu federacji wybrany został ponownie Roman Garbaczewski.

613 drużyn Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego z 24 województw uczestniczyło w br. w Ogólnopolskim Konkursie pod nazwą Ratunek tonących — 77. Reprezentanci 21 najlepszych ekip, które w wyniku konkursu zdobyły tytuł „Wzrostowej drużyny WOPR”, spotkali się 26 bm. w Warszawie na uroczystości wręczenia nagród. W spotkaniu wzięli udział: wiceprezes Zarządu Głównego WOPR, Mieczysław Tobolski, sekretarz generalny ZG, Wojciech Płocinicki oraz przedstawiciele współorganizatorów konkursu: płk Jerzy Buchalski z Biura Prewencji KG MO, Bogdan Stelmach z PZU i mgr Tadeusz Pawłowski z GKFFK. WOPR w kraju liczy ok. 20 tys. członków, którzy społecznie czuwają nad bezpieczeństwem pływających, czy kąpielących. Ratownicy wodni tego dnia uratowali życie ponad 3 tys. tonących. (Stol)

Kalendarz historyczny

Zamojszczyzna

(P) 12.XI.42 r. Himmler wydał rozporządzenie nr 17 C. Pod tym kryptonimem kryło się uznanie Zamojszczyzny za pierwszy niemiecki obszar osadniczy w Generalnym Gubernatorstwie. Akcję wysiedlenia rozpoczęto 28.XI.42 r., kontynuowano do marca 1943 r. Kierował nią dołubca SS i Polij na dystrykt lubelski — O. Globocnik. Opuszczone przez Polaków ziemie miały być „nową ojczyzną” dla niemieckich wysiedleńców z Bośni i dla rodzimych Volksdeutsche.

Akcję przesiedleńczą na terenie Zamojszczyzny nie różniły się od pacyfikacji. Objęto nimi 120 tys. osób, w tym ponad 30 tys. dzieci. Dzieci miały ulec eksterminacji albo germanizacji. Do dziś los większości najmłodszych mieszkańców Zamojszczyzny nie jest całkowicie znany. Wiadomo, że część z nich wyjechała na śmierć do Oświęcimia, 4415 wywieziono do Niemiec, a 3400 na teren GG, gdzie pozostawiono w wagonach i szynach, a półzamarzniętymi dziećmi na stacjach Siedlice i Garwolin.

Meczenstwo dzieci zamojskich rozpoczęło się w momencie oddzielenia ich od rodziny. Później, przetrzymywane w potwornych warunkach higienicznych przejeżdżających obozów, mrożone głodem i pozbawione opieki lekarskiej, umierały w Zamościu i Zwierzynicy. Umierały także w czasie transportu, w bydłach, nieopalanym w zimie wagonach. Największa grupa dzieci skierowana była przez Warszawę (następnie przez Poznań i Toruń) — do Reszcy. Wiele o zatrzymaniu się na Dworcu Wschodnim podążało z dziećmi (sygnał dali kolejarze) spowodowała błyskawiczna akcja ratowania najmłodszych ofiar wojny. Mieszkańcom Warszawy udało się pewną liczbę dzieci wykraść i ukryć u rodzin polskich.

O tragedii dzieci zamojskich szeroko pisała podziemna prasa,

publikując artykuły i zdjęcia, kierując odeszły wywołujące do niesienia pomocy. Zgłaszały się pojedynczy ludzie, przedsiębiorstwa i instytucje. W ciągu kilku godzin do RGO wpłynęło kilkadziesiąt tysięcy zgłoszeń.

W początkach grudnia 1942 r. na odprawie podokregu Zamość, Batalionów Chłopskich opracowano plan zbrojnego przeciwstawienia się dalszemu wysiedleniu i masowemu wywozowi ludności do obozów zagłady.

Walki na Zamojszczyźnie miały początkowo charakter wyłącznie odwetowy. etap ten zakończyła słynna bitwa pod Wojdą (30.XII.42). Od tego momentu akcja zbrojna zmieniła charakter — były w większości obronne, oparte na powstańczej ruchu chłopskim. Oddziały BCH bronili wsi polskich przed pacyfikacjami i wysiedleniem. Druga słynna bitwa tego okresu miała miejsce pod Zaborecznem (I.II.43). W walkach na Zamojszczyźnie, oprócz partyzantów BCH, brały udział także formacje AK, GL oraz oddziały radzieckie.

Walki zbrojne osiągnęły swój cel. Niemcy zmuszeni byli przenieść masowe wysiedlenia, a chociaż przeprowadzali jeszcze odwetowe akcje pacyfikacyjne, zaniechano wywożenia ludności z tych terenów do obozów koncentracyjnych. (GOD)

Kolejna zmiana polskich żołnierzy na Bliskim Wschodzie

(P) 27 bm. kolejna, dziesiąta już zmiana polskich żołnierzy objęła odpowiedzialną służbę pod flagą ONZ na Bliskim Wschodzie. Polską wojskową jednostką specjalną tworzą żołnierze jednostki Śląskiego Okręgu Wojskowego. (PAP)

ZE SWIATA

Polska, Włochy, Europa

(A) DOKONCZENIE ZE STR. 1

Właśnie na przykładzie Fiatu, Włosi pokazali, że są ludźmi z wyobraźnią, że rozwijają współpracę z nami nie tylko z myślą o dniu dzisiejszym, ale i o jutrze.

Rynek polski wysoko sobie ceni współpracę z włoskim przemysłem tekstylnym, odzieżowym, obuwniczym. Polacy lubią włoskie wzory i fasony, chętnie je noszą i kupują. Ale i odwrotnie, coraz więcej artykułów produkcji polskiej zyskuje sobie trwałe powodzenie na rynku włoskim. Świadczy o tym stały wzrost zarówno wzajemnych kwot eksportowych, jak i importu. Nie ulega wątpliwości, iż w wyniku wizyty i sekretarza KC PZPR współpraca polsko-włoska zyska nowe, twórcze impulsy we wszystkich dziedzinach, w tym również i w szczególnie ważnej sferze ekonomicznej.

Stosunki gospodarcze mamy już dzisiaj, ogólnie biorąc, bardzo dobre. Niemniej jest na pewno sporo jeszcze do zrobienia, zwłaszcza w takich dziedzinach, jak współdziałanie polsko-włoskich firm na rynkach trzecich, jak współpraca przedsiębiorstw drobnych i średnich a także intensyfikacja współpracy w dziedzinie węglowej.

Nie ulega również wątpliwości, że wizyta Edwarda Gierka będzie miała ogromne znaczenie dla dalszej współpracy polsko-włoskiej na płaszczyźnie politycznej. Oba nasze kraje, mimo iż przynależymy do różnych ugrupowań sojuszniczych — zainteresowane są w równej mierze umocnieniem trendów odprężeniowych w polityce europejskiej. Chcemy porozumienia, zbliżenia i współpracy wszystkich państw, a nie zbrojnej konfrontacji, czy też utrzymywania atmosfery nieufności i napięcia w świecie. I Polska, i Włochy mogą odegrać istotną rolę popierając założenia rozsądku, umiaru i wzajemnego zaufania na arenie międzynarodowej.

Socjalistyczna Polska należy do tych krajów, które były i są zawsze rzecznikami takich właśnie tendencji we współczesnym świecie. Stąd nasze zainteresowanie i aktywność w umacnianiu dobrych, przyjaznych stosunków ze wszystkimi państwami, pragnąmyi urzeczywistniać w realnych formach, to wszystko, co określamy jako ducha Helsinek.

Przypominamy w tym miejscu nasze szczególnie dobre, przyjazne stosunki z Francją, z krajami skandynawskimi czy Belgią, przypominamy stały coraz poważniejszy rozwój współpracy polsko-amerykańskiej, a także stały postęp w normalizacji i rozwoju stosunków z Republiką Federalną Niemiec, odczuwalny zwłaszcza teraz po bezpośrednich rozmowach polsko — zachodnioludniackich i pobyty kanclerza Helmuta Schmidta w naszym kraju.

Wszystko to daje świadectwo wstępującej aktywnej obecności Polski na arenie międzynarodowej. Polski realizującej i z konsekwencją i głębokim zaangażowaniem pryncypia pokojowej polityki krajów socjalistycznej wspólnoty. Wspólnoty, w której Polska, serdeczny i bliski sojusznik Związku Radzie-

ckiego, zajmuje poczesne miejsce.

Realizujemy politykę pokojowego współistnienia w sposób aktywny i dynamiczny, na miarę naszych sił i możliwości, starając się wnieść nasz polski wkład do procesów odprężeniowych. Pragniemy zniszczenia wszelkich barier i przeszkód hamujących współpracę i utrudniających przyjazne międzynarodowe współzycie. Popieramy natomiast nie tylko w słowach ale i w czynach, poprzez codzienną, twórczą praktykę to wszystko co służy zbliżeniu ludzi z ludźmi.

Z tych właśnie względów, między innymi, rozpoczynając się dzisiaj, w poniedziałek 28 listopada 1977 roku oficjalnej wizycie Edwarda Gierka towarzyszy nie tylko ogromne, żywe zainteresowanie społeczeństwa polskiego, ale również i żywa, szczera, ludzka sympatia, datująca się w przypadku Włochów i Polaków przecież nie od dzisiejszego dnia.

Przed wizytą Edwarda Gierka Żywe zainteresowanie prasy włoskiej sprawami Polski

RZYM (PAP). Jak informuje rzymski korespondent PAP, Waldemar Kedaj, włoska opinia publiczna z dużym zainteresowaniem oczekuje rozpoczęcia się w poniedziałek 28 bm. wizyty i sekretarza KC PZPR, Edwarda Gierka we Włoszech.

Od kilku tygodni niemal codziennie włoskie środki masowego przekazu zamieszczają informacje, artykuły i korespondencje z Polski, przedstawiające imponujący dorobek naszego kraju w minionym 30-leciu, zwłaszcza w latach siedemdziesiątych, przypominając wieloletnią tradycję polsko-włoskich związków historycznych, naukowych i kulturalnych, oraz określając perspektywę dalszego rozwoju wzajemnej współpracy w najnowocześniejszych dziedzinach przemysłu, nauki i techniki.

W licznych artykułach podkreśla się doniosłe znaczenie wizyty Edwarda Gierka dla dalszego rozwoju stosunków gospodarczych i handlowych oraz na co zwracają uwagę włoscy korespondenci — aktywizacji stosunków politycznych między obydwoma krajami.

Rzymski dziennik „La Repubblica”, przypominając o „wielkiej, historycznej sympatii” między Polską a Włochami, pisze, że wizyta powinna przyczynić się do „podjęcia nowych inicjatyw oraz jeszcze większego zaangażowania obu krajów w procesie odprężenia”.

Organ Partii Demokracji Chrześcijańskiej „Il Popolo”, podkreśla, że wizyta i sekretarza KC PZPR, Edwarda Gierka, we Włoszech „wykracza swym znaczeniem daleko poza normalne spotkanie dyplomatyczne najwyższych przedstawicieli dwóch narodów, które są złączone wieloletnią tradycją historyczną i kulturalną”.

Watykański dziennik „Osservatore Romano”, przypominając „wzajemne zaangażowanie Polski i Włoch na rzecz odprężenia”, podkreśla, że wizyta Edwarda Gierka, bodaj „ukoronowaniem długiej serii wizyt i kontaktów między obu krajami, jest wyrazem woli Polski i Włoch kontynuowania procesu odprężenia poprzez dialog między dwoma krajami, należącymi do różnych stref politycznych”.

W jednym z największych dzienników włoskich — „La Stampa” ukazał się 26 bm. 8-

slaj. Uważamy tę wizytę za ważną i istotną.

Jeśli idzie o odczucie strony włoskiej, przypomnijmy w tym miejscu wywiad premiera rządu włoskiego Giulio Andreottiego, dla „Życia Warszawy”, w którym nawiązując do obecnej wizyty Edwarda Gierka powiedział on, między innymi:

„Jest to bardzo sprzyjająca okazja do potwierdzenia i umocnienia stosunków między Polską i Włochami, które mają odległe początki i bardzo istotną oprawę kulturalną, jak również polityczną, oraz i to, co najbardziej się liczy — mają w perspektywie możliwość intensywnego rozwoju. Przeto wizyta Edwarda Gierka jest u nas podkreślana ze szczególnym zadowoleniem i pragniemy, aby jej konkretne efekty tak gospodarcze, jak kulturalne stanowiły bezpośredni ważny bodziec w stosunkach między Polską a Włochami.”

ADAM W. WYSOCKI

stronicowy dodatek specjalny poświęcony naszemu krajowi. Dodatek ten, bogato ilustrowany zdjęciami, zawiera kilkanaście żywo i barwnie napisanych artykułów, między innymi na temat Warszawy, spraw kultury, sportu i turystyki, budowy Centrum Zdrowia Dziecka, ostatnich decyzji w sprawie emerytur dla robotników i rozwoju gospodarczego Polski, zwłaszcza w latach siedemdziesiątych.

Dodatek prezentuje w szczególności polskie osiągnięcia w przemyśle elektrotechnicznym i maszynowym i omawia perspektywy dalszego rozwoju polsko-włoskiej wymiany handlowej i kooperacji przemysłowej. O stosunkach gospodarczych Polski i Włoch piszą m. in. ministrowie handlu zagranicznego i gospodarki morskiej, Jerzy Olszewski i prezes Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, Włodzimierz Wiśniewski.

Opublikowano także wywiad z ambasaderem Włoch w Polsce, Mario Proffimem, oraz rodzaj poradnika dla handlowców i działaczy gospodarczych pragnących zawierać kontrakty z firmami polskimi.

Organ Włoskiej Partii Komunistycznej, „UNITA” w artykule poświęconym wizycie Edwarda Gierka wyraża przekonanie, że przyczyni się ona do pogłębienia i dalszego rozszerzenia już istniejących dobrych stosunków między obu krajami, organ charakteryzuje ją, „Il Popolo” podkreśla, że będzie ona stanowić funkcjonalny etap w procesie intensyfikacji stosunków dwustronnych i cenny wkład w odprężenie w Europie. (P)

Polska kuchnia

w rzymskiej „Trilussie”

Od stałej korespondentki

ALEKSANDRY KEDAJ

Rzym, 27 listopada

(A) Trilussa — to przydomek literacki rzymskiego poety, który swe najwybitniejsze utwory tworzył na przełomie XIX i XX wieku — Carlo Albertu Solustri, „Trilussa” — to też nazwa dobrze znana rzymskiemu smakoszowi, podobnie jak krakowskiemu wiele mówi o „Wierzynek”. Pokłoną na malowniczym Zatybrzu w średnowiecznej dzielnicy po imieniu stronie rzeki niż zatłoczone, gwarne centrum — zazwyczaj przyciąga rzymskich miłośników dobrej kuchni smakołykami z Abruzzo.

W tych dniach jednak rzymscy — i nie tylko — smakosze ścigają do zaciągnięcia wnętrza „Trilussy” w poszukiwaniu innych przyjemności dla swego podniebienia: nieznanego we Włoszech przysmaku, jakim jest tatar z cebulką, galaretki z nożek, flaki po warszawsku, zając z borówkami czy jabłka w cieście ze śmietaną.

Włosi ścigają do „Trilussy” w tych dniach całymi rodzinami. Przyciąga ich tu kuchnia, a także ludowy wystrój średniowiecznej sali, barwne kolorowe stroje krakowskie kelnerki i świetna orkiestra ludowa przegrająca z temperamentem.

Polska kuchnia w „Trilussie” — to pierwsza prezentacja naszych umiejętności kulinarnych we Włoszech. Ale bynajmniej nie jest to pierwsza zainicjacja Włochów z naszą kuchnią. W maju br. na ręce pani Gasior z częstochowskiej restauracji „Patria” przesłany został dyplom uznania dla wspaniałych umiejętności kulinarnych kucharzy „Patrii” ze strony Włoskiego Związku Miłośników Tradycji Kulinarnej.

Tak się złożyło, że kilku przedstawicieli — niepoślednich — tego stowarzyszenia przebywało na wycieczce turystycznej w naszym kraju i w swych wędrowkach dotarło też do częstochowskiej „Patrii”. Ich zachwyt nad smakowitościami, które im tam podano, był jak się okazuje tak wielki, że po powrocie do swego kraju wystąpili z propozycją — przyniesienia częstochowskiej „Patrii” i jej dyrektora dyplomu uznania dla wyśmienitej kuchni.

Helmut Schmidt o wizycie w Polsce Warszawskie rozmowy w ocenie prasy światowej

BONN (PAP). Po zakończeniu wizyty w Polsce przez kanclerza RFN Helmuta Schmidta, telewizja zachodnioniemiecka przeprowadziła z nim rozmowę, która nadana została w programie drugim ZDF.

Mówiąc o perspektywach współpracy gospodarczej kanclerz stwierdził, że zarówno w interesie Polski, jak też w interesie RFN leży, aby Republika Federalna nie eksportowała więcej towarów do Polski niż Polska do RFN. Musimy w przyszłości — powiedział Helmut Schmidt — starać się o to, aby doprowadzić do wyrównania wzajemnych obrotów. Jeśli chodzi o rozmowy dotyczące rozbrojenia, przeprowadzone z I sekretarzem KC PZPR Edwardem Gierkiem, Helmut Schmidt podkreślił, że od 20 lat Polska cieszy się zastraszającym uznaniem ze względu na inicjatywę i przemyslenia dotyczące sprawy ograniczenia zbrojeń w Europie.

Światowe echo

Prasa zachodnioniemiecka dokonuje pierwszych ocen zakończonej w piątek wizyty kanclerza RFN Helmuta Schmidta w Polsce.

Ocenę tę są na ogół pozytywne. Podkreśla się szczególnie zadowolenie obu stron z przebiegu wizyty, przyjazną atmosferę rozmów, chociaż nie zabrakło akcentów antypolskich na przykład w komentarzach „General Anzeiger” czy „Die Welt”.

„W księdze historii stosunków niemiecko-polskich — pisze „Frankfurter Rundschau” — został zamknięty pierwszy rozdział normalizacji. Dziennik stwierdza, że do takiej oceny upoważniają nie tyle nowe porozumienia, które zostały zawarte w czasie obecnej wizyty, ile „lej atmosfera polityczna”.

W Oświecimiu i Gdańsku — stwierdza „Frankfurter Rundschau” — dla uważnego obserwatora stało się jasne, że polityka RFN wobec Polski musi jeszcze przez długi czas ulegać zmianom „współczynniki moralne”. Zdaniem dziennika, po roku 1970 zostały przezwyciężone w znacznym stopniu „wielkie problemy”, jakie występowały w stosunkach wzajemnych. Po wizycie Schmidta, jak się wydaje, została wreszcie utworzona droga do normalnych stosunków.

„Niespodzianka”

(P) Cóż za niespodzianka! Premier rasistowskiego rządu rodezyjskiego Ian Smith zgodził się na przeprowadzenie w Rodezji wyborów powszechnych opartych na zasadzie „jeden człowiek — jeden głos”. Jeśliby zrobił to jeszcze przed rokiem, nie jest wykluczone, że potraktowano by to serio.

Deklaracja — gdyby stała się choćby jakiegokolwiek inną — oznaczałaby, że rząd rodezyjski przyznaje prawo wyborcze całej ludności tego kraju, a tym samym godzi się na przekazanie władzy w rękach wyborców ponad sześciomilionowej czarnej większości. Ale w wypadku Smitha jest to nadal jedynie gra na zwłokę.

Smith, który regularnie odrzucał wszystkie koncepcje rozwiązania kryzysu rodezyjskiego, wszystkie próby mediacji, wszelkie kompromisy, oferowane mu również przez organizacje narodowo-wyzwolenicze, został w końcu sam na placu boju. Przeszły go popierać — w obawie o dobro swych stosunków z niepodległą Afryką — państwa zachodnie, nie ma na to również ochoty Republika Południowej Afryki, która ma swoje poważne kłopoty. Tymczasem przeciwko Smithowi narasta walka partyzancka.

Teraz więc próbuje on kolejnego manewru. Zpada się dla pozorów na demokratyczne wybory, licząc że w ich rezultacie wyłoniony zostanie rząd złożony z przedstawicieli matych, ugodowych organizacji afrykańskich, działających obecnie za jego zgodą w Rodezji. Ich przedstawiciele, o których trudno powiedzieć, że mają poparcie większości narodu Zimbabw (afrykańska nazwa Rodezji), z kolei czuli by się formalnie nobilitowani, jako przywódcy kraju. Przywódcy podporządkowani oczywiście interesom białych osadników.

Jak sobie można wyobrazić inny przebieg wyborów, skoro deklaracja Smitha o skoszona została w momencie kolejnej akcji zbrojnej przeciwko oddziałom partyzanckim i przy nie potępianym, ale za to na niespotykaną dotąd skalę przeprowadzonym ataku militarnym na niepodległy Mozambik? Kierując swe wojska przeciwko oddziałom Frontu Patriotycznego — najpoważniejszej siły politycznej w Rodezji — Smith dał jednocześnie odpowiedź, jak mają wyglądać wybory i kto w nich weźmie udział.

MAREK POGODOWSKI

„Koelner Stadt Anzeiger” tak ujmując rezultaty wizyty: „Bonn i Warszawa określiły podróż kanclerza do Polski jako kamień milowy na drodze do zbliżenia. H. Schmidt i E. Gierk wyrazili głębokie zadowolenie z rezultatów swoich rozmów. We wspólnym komunikacie obaj politycy potwierdzili wolę ściślejszej współpracy. Wypowiedzieli się za pogłębieniem procesu odprężenia. „Neue Rhein Zeitung” rozpoczyna swój komentarz od uwagi, że w stosunkach między narodami jest podobnie jak w stosunkach między sąsiadami czy krewnymi. Pod jednym dachem można spotkać się z miłością i nienawiścią, obojętnością i sympatią. Dziennik zwraca uwagę, że chociaż wizyta kanclerza była pierwszą po nawiązaniu normalnych stosunków wizytą szefa rządu bońskiego, i tym razem nie zabrakło gestów symbolicznych w historycznym procesie zbliżenia między obu narodami.

Jeśli chodzi o sprawy gospodarcze, „Neue Rhein Zeitung” zapatrjuje się optymistycznie na możliwości usunięcia trudności w handlu między Polską a RFN. „Perspektivy istinaja” — pisze — nowe bodźce są widoczne”. Springerowska „Die Welt” zamieszcza korespondencję B. Conrada, który pisze m.in., iż zarówno Edward Gierk jak i kanclerz Schmidt dążą do zacieśnienia współpracy politycznej i gospodarczej.

Ten sam dziennik zamieścił komentarz Carla Gustava Sisyoma, nawiązujący do wizyty kanclerza Schmidta w Oświecimiu, w którym pełno jest akcentów nie tylko wrogich wobec Polski, lecz także wobec innych krajów socjalistycznych. Autor, podobnie jak komentator innego dziennika zachodnioniemieckiego „General Anzeiger”, posuwa się aż do zarzucenia Polsce, że przemiłcza fakty ze swej historii i znowu usiłuje wmówić swym czytelnikom, jak to już niejednokrotnie czyniła reakcja zachodnioniemiecka, że przemilczane są rzekome „zbrodnie” popełnione na Niemcach w czasie akcji przesiedleńczej.

MOSKWA, BERLIN, PRAGA, BUDAPEST, BUKAREST, SOFIA, LONDYN, RYIM (PAP). Prasa światowa zamieszcza komentarze i relacje na temat zakończenia wizyty kanclerza Schmidta w Polsce.

Sobotnie dzienniki moskiewskie „Prawda” oraz „Sowietская Rossija” informują o zakończeniu rozmów Edwarda Gierka z Helmutem Schmidtem pisać, że obie strony potwierdziły swoje dążenia do zapewnienia trwałego pokoju i umocnienia bezpieczeństwa na kontynencie europejskim. „Prawda” wskazuje na te fragmenty wspólnego oświadczenia, w których się mówi, że Polska i Republika Federalna będą popierać szeroki rozwój wzajemnie korzystnej współpracy ekonomicznej w Europie, czemu służyłoby również zawarcie porozumienia o podstawach współpracy między RWPG i EWG. Organ KC KPZR pisze, że Polska i Republika Federalna podkreśliły szczególne znaczenie jakiego dla umocnienia pokoju na świecie mają rozmowy o ograniczeniu zbrojeń strategicznych, prowadzone przez ZSRR i USA, oraz wskazywały na ważną rolę rozmów wiedeńskich o wzajemnej redukcji sił zbrojnych i zbrojeń dla procesu odprężenia w Europie.

27 bm. w tygodniowym przeglądzie wydarzeń „Prawda” pisze o zakończeniu rozmów w Warszawie między I sekretarzem KC PZPR Edwardem Gierkiem i kanclerzem RFN Helmutem Schmidtem, który przebywał w Polsce. Dziennik pisze, że we wspólnym oświadczeniu podpisanym przez Edwarda Gierka i Helmuta Schmidta wyraża się wolę obu stron kontynuowania procesu normalizacji wzajemnych stosunków oraz podkreśla potrzebę kontynuowania dialogu obejmującego zagadnienia dwustronne, a także wielostronne.

Wiedeński „Times” informując o zakończeniu wizyty podaje, że po podpisaniu wspólnego komunikatu, Helmut Schmidt i Edward Gierk powiedzieli, że oba narody mogą przezwyciężyć przeszłość i zbudować przyszłość. Dziennik „Daily Telegraph” w swojej relacji podkreśla, że Schmidt jest pierwszym kanclerzem bońskim, który udał się do najbardziej potwornego hitlerowskiego obozu koncentracyjnego, gdzie zginęło w komorach gazowych 4 mln osób.

Mediolanowski dziennik „Il Giornale Nuovo” stwierdza, że uzgodniona wymiana poglądów w sprawach rozbrojenia wojennego jest doniosłym elementem w rozwoju stosunków między Bonn a Warszawą. (A)

W Warszawie (A)

Rezolucja ONZ potępia izraelską okupację terytoriów arabskich Aprobata oświadczenia radziecko-amerykańskiego

NOWY JORK (PAP) Korespondent PAP, Zbigniew Boniecki pisze: Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych zakończyło czterodniową debatę na temat sytuacji na Bliskim Wschodzie, uchwalając rezolucję, która aprobuje radziecko-amerykańskie oświadczenie z 1 października br. i wyzywa do szybkiego zwolnienia genewskiej konferencji pokojowej pod auspicjami ONZ „z równoprawnym udziałem wszystkich zainteresowanych stron, z Organizacją Wyzwolenia Palestyny włącznie”.

Rezolucja potępia izraelską okupację terytoriów arabskich i stwierdza, że nie można osiągnąć sprawiedliwego i trwałego pokoju na Bliskim Wschodzie bez wycofania Izraela ze wszystkich okupowanych od czerwca 1967 r. terytoriów i bez wcielenia w życie niezbywalnych praw narodowych Palestyńczyków.

Rezolucja została przyjęta 102 głosami przy 4 sprzeciwach Izraela, Kanady, Salwadoru i USA. Jak wiadomo Izrael usiłował zabiegać o odroczenie tej

Wizyta delegacji

radzieckiej w Kalifornii

WASZYNGTON (PAP). Przebywająca w St. Zjednoczonych delegacja kierowniczych pracowników republikkańskich i okręgowych organów władzy radzieckiej z prezesem Rady Międzynarodowej RFRR, Michaiłem Solomienowem na czele, przyjechała w Los Angeles z przedstawicielami władz administracyjnych oraz kół handlowo-przemysłowych stanu Kalifornia.

Przewodniczący delegacji radzieckiej podkreślił, że delegacja ta przybyła do USA z misją dobrej woli, by przyczynić się do stworzenia lepszego klimatu w stosunkach wzajemnych, zwracając również uwagę na to, że istotnym elementem tych stosunków jest handel i współpraca gospodarcza, której dalsze rozszerzenie wymaga jednak zniesienia istniejących w USA ograniczeń.

Gubernator Kalifornii, E. Brown, podkreślił wagę radziecko-amerykańskiej współpracy w dziedzinie badań kosmicznych i oceanograficznych. Burmistrz Los Angeles T. Bradley wysoce ocenił radziecką wystawę zorganizowaną w tym największym mieście zachodniego wybrzeża St. Zjednoczonych, stwierdzając, że umożliwiła ona Amerykanom lepsze zaznajomienie się ze Związkiem. (P)

Amnestia w Jugosławii

BELGRAD (PAP). Jak poinformowała prasa jugosłowiańska, z okazji święta narodu Jugosławii — Dnia Republiki — Prezydent SFRJ ogłosił amnestię, która objęła 723 osoby.

Wśród korzystających z nadzwyczajnego złagodzenia bądź darowania kary na mocy amnestii znalazło się 218 z 600 jugosłowiańskich więźniów politycznych, a w stosunku do 356 osób oskarżonych o dokonanie przestępstw politycznych umorzono śledztwo.

Spśród 365 amnestionowanych, przebywających w zakładach karnych, 170 zwolniono, a w stosunku do pozostałych zmniejszono orzeczone wyroki. (A)

Przejawem aktywności na rzecz odprężenia było też poparcie przez Watykan od pierwszej chwili koncepcji zwolnienia KBWE, wysuniętej przeciw przez kraje socjalistyczne, aktywny udział w jej pracach i redakcji Aktu Końcowego.

Aktywność współczesnego papieża na arenie międzynarodowej rozszerzyła stosunki pomiędzy Stolicą Apostolską a ogromną większością krajów świata, a więc również z krajami socjalistycznymi. Głowy państw lub członkowie ich przywódcy ze Związku Radzieckiego, Bułgarii, Węgier i Jugosławii złożyli oficjalne wizyty w Watykanie. Ministrowie spraw zagranicznych, również z Polski, odwiedzali w ostatnich latach Watykan ileokroć goszcząc w Rzymie.

Wszystko to łącznie wytworzyło całkowicie nową jakość w stosunkach Watykanu z krajami obozu socjalistycznego. Negację i wrogłość zastąpiła współpraca oparta na wzajemnym poszanowaniu, przy uznaniu oczywistych różnic w przeszłości i światopoglądowej. Watykan, który w latach zimnej wojny identyfikował się nie tylko ze światem kapitalistycznym, ale i z NATO, dzisiaj podkreśla co najmniej formalną neutralność wobec obu podstawowych form ustrojowych we współczesnym świecie.

Ogromne przemiany w stosunkach Watykanu ze światem socjalistycznym nie mogły nie pozostać bez wpływu na jego stosunki z Polską. Stosunki te mają szczególną wagę ze względu na zakres i znaczenie tradycji chrześcijańskiej w naszej historii i kulturze, rolę wiary w życiu współczesnej Polski — z jednej strony i miejsca naszego kraju w obozie socjalistycznym oraz pozycja w świecie — z drugiej.

Wkładem Watykanu w ich normalizację była przeprowadzona w 1972 roku normalizacja statusu prawno-kościelnego na Ziemiach Zachodnich i dostosowanie granic diecezji do granicy na Odrze i Nysie. Władze polskie ze swojej strony przestrzegają funkcjonowania konstytucyjnej zasady wolności sumienia i wyznania, a także podjęty, szczególnie po roku 1970, liczne kroki w celu uwzględnienia szeregu postulatów Kościoła jak np. przyznanie własności majątku kościelnego na Ziemiach Zachodnich, czy zaliczenie niektórych spraw podatkowych. Utrzymywany jest przez władze stały dialog z przedstawicielami Kościoła katolickiego, którego szczególnie doniosłym przejawem było niedawne spotkanie I sekretarza KC PZPR Edwarda Gierka z kardynałem Stefanem Wyszyńskim, w czasie którego wymieniano poglądy na najważniejsze sprawy narodu i Kościoła, mające doniosłe znaczenie dla jedności Polaków, w dziele kształtowania pomyślności Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

W dniu święta narodowego Albanii

(A) Wracamy w tym dniu myślą do wspólnych tradycji walki przeciwko okupantowi hitlerowskiemu, o wyzwolenie narodu i społeczne. 29 listopada — święto narodowe Albanii — jest rocznicą dnia, w którym padł ostatni hitlerowski punkt oporu na terenie tego kraju. Pod koniec 1944 roku w warunkach stworzonych przez ofensywę radziecką i działania partyzantów na Bałkanach, albańskie siły narodowo-wyzwolenicze osiągnęły ostateczny sukces. Bohaterska walka, prowadzona pod przywództwem partii komunistycznej, przyniosła wolność. Otworzyła drogę do rewolucyjnych przemian społecznych.

Historyczny przełom umożliwił dzieło radykalnej przebudowy kraju. Przed wojną Albania była symbolem zacofania. Brak przemysłu, prymitywne rolnictwo, półfeudalne stosunki społeczne, masowy analfabetyzm — wszystko to paraliżowało jakiegokolwiek możliwości rozwoju.

Okres po wyzwoleniu przyniósł głębokie zmiany. W 1946 r. proklamowano Republikę Ludową. Decyzje o reformie rolnej, o nacjonalizacji przemysłu, podjęcie realizacji wieloletnich planów gospodarczych — wytyczyły drogę strukturalnych przemian gospodarki.

Albania szybko osiągała widoczne sukcesy w nadrabianiu wielowiekowych często

opóźnień. Obserwowaliśmy z radością te osiągnięcia, przychylając się też do nich współpracą i pomocą gospodarczą. Właśnie dzięki bratniej pomocy i poparciu krajów socjalistycznych, w tym zwłaszcza ZSRR, Albania mogła podejmować zadania na historyczną miarę.

Wspólne tradycje walki i odbudowy leżą u podstaw szersze przyjaznych uczuć, które żywym wobec narodu albańskiego. Te właśnie uczucia sprawiają, że z prawdziwą satysfakcją obserwujemy albańskie osiągnięcia w gospodarce, podnoszenie stopy życiowej, rozwój oświaty, wszystko, co ma znamiona postępu. Cieszy nas, jeśli pomysłowe wyniki osiąga polsko-albańska współpraca ekonomiczna. Podpisaliśmy w końcu ubiegłego roku kolejną wieloletnią umowę o wymianie towarowej z Albanią na okres 1976—1980.

Z tych przyjaznych uczuć wypływa stałe nasze dążenie do normalizacji stosunków z Albanią. Taka normalizacja byłaby z pewnością korzystna zarówno dla obydwu krajów, jak i dla sprawy światowego socjalizmu.

W dniu Święta Narodowego, w 33 rocznicę odzyskania niepodległości, składamy ludziami pracy w Albanii serdeczne życzenia nowych sukcesów we wszystkich dziedzinach życia. (j.p.)

Wczoraj na świecie

W Sofii zakończyła się X konferencja przedstawicieli akademii nauk krajów socjalistycznych. Na czele delegacji Polskiej Akademii Nauk stał sekretarz naukowy Akademii — prof. Jan Kaczmarek. W toku obrad dokonano aktualizacji i weryfikacji programów współpracy Akademii Nauk krajów socjalistycznych.

W Stanach Zjednoczonych wzrasta zainteresowanie rozszerzeniem kontaktów między USA a Kuba. Jedno z największych amerykańskich biur podróży „Caribbean Holidays”, poinformowało że od stycznia przyszłego roku rozpoczyna się regularne rejsy samolotów czarterowych do Hawany z miast USA. Turystom amerykańskim zabawa się w Kuba nie wystarczy. W tym celu dwustronne rozmowy z przedstawicielami Bułgarskiej Akademii Nauk. Przyjęto zaktualizowany plan współpracy do 1980 roku.

W Kairze zakończyła się konferencja państw arabskich, na której wybrano przedstawicieli państw arabskich do Rady Zjednoczonych Państw Arabskich. W tym celu dwustronne rozmowy z przedstawicielami Bułgarskiej Akademii Nauk. Przyjęto zaktualizowany plan współpracy do 1980 roku.

W Belgradzie opublikowano komunikat Demokratycznego Frontu Wyzwolenia Palestyny oskarżający Sadat, iż ubliżył interesom USA i Izraela ze szkodą dla narodu palestyńskiego.

Komunikat o zajęciach w Teheranie

TEHERAN (PAP) Oficjalna irańska agencja prasowa PARS opublikowała w sobotę 26 bm. komunikat irańskiego ministerstwa informacji i turystyki, który na wstępie stwierdza: „W ciągu kilku ostatnich dni podziwiamy i szanujemy siłę banków i sklepów, w czasie których zostało wybitych wiele szyb, do szło do starć między napastnikami a właścicielami zdemolowanych pomieszczeń oraz osobami oburzonymi wznoszeniem antypaństwowych hasel.”

Podczas tych zajęć pewna liczba policjantów, która została zmuszona do wkroczenia do akcji, w celu rozpręczenia chuligaństwa i przywrócenia porządku, została również zaatakowana.”

Komunikat informuje dalej, że starcia nie spowodowały ani jednej ofiary śmiertelnej. Ministerstwo informacji i turystyki, — które stwierdza dalej komunikat, — które dysponuje dokładnymi danymi na temat wszystkich wydarzeń, stanowiących zaprzeczanie bezpodstawnym plotkom rozpowszechnianym przez środki masowego przekazu w niektórych krajach, na temat dużej liczby ofiar śmiertelnych.

Komunikat stwierdza na zakończenie, że pewna liczba osób uczestniczących w zajęciach została aresztowana i będzie sądzona zgodnie z prawem. (P)

Wydalenie kanadyjskiego korespondenta z Chin

PEKIN (PAP). Jak poinformowała zachodnie agencje prasowe, władze chińskie odmówiły przyznania wizy stałemu korespondentowi kanadyjskiego dziennika „The Glob and Mail” w Pekinie, Rossowi Munro.

Odmowa przedłużenia wizy równoznaczna jest z wydaleniem korespondenta; Munro oświadczył, że przyczyną wydalenia jest napisany przez niego cykl artykułów na temat naruszania praw człowieka w Chinach. (A)

Pięcioraczki w Argentynie

BUENOS AIRES (PAP). W Argentynie przyszyły na świat pięcioraczki. Stan czterech chłopców i dziewczynki, urodzonych na dwa miesiące przed czasem jest krytyczny. Dzieci mają kłopoty z oddychaniem. Jest to już drugi przypadek narodzenia się pięciorkowców w Argentynie w tym roku. Matką jest 33-letnia Olga Silvia de Sosa. (P)

Temat dnia

Ostatnie słowo należy do lokatorów

W poniedziałek, 28 bm. w świetlicy ZEOW przy ul. Żeromskiego 75 odbędzie się zebranie przedstawicieli Radomskiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Spotkanie członków RSM będzie miało tym razem szczególny charakter, bowiem jego celem jest przedstawienie programu reorganizacji spółdzielni mieszkaniowej w naszym mieście oraz jego akceptacja, po wspólnej, rzeczowej analizie.

Projektowane zmiany dotyczą geografii radomskich spółdzielni mieszkaniowych, a mówiąc precyzyjnie takiego podziału substancji mieszkaniowej, który w maksymalny sposób usprawni zarządzanie osiedlami, przybliżając administrację do lokatora i odwrotnie, Radomska Spółdzielnia Mieszkaniowa, mimo kilkakrotnych prób wewnętrznych reform organizacyjnych, nie była w stanie dostrzec codziennych problemów w obrębie wszystkich administrowanych osiedli. Złożoność wielu spraw i ich różnorodność wykluczały też racjonalną działalność członków walnego zgromadzenia — przedstawicieli wieloletniej rzeszy lokatorów o często zupełnie sprzecznym interesach. Coraz trudniej było też zarządzać Spółdzielnią zając się fizycznie wszystkimi problemami związanymi z gospodarką zasobami mieszkaniowymi w różnych punktach miasta. Inne tematy dominowały np. na osiedlu „Żeromskiego”, odmienne w obrębie osiedla „Nad potokiem”, a jeszcze inne na „Ustroniu”. Wreszcie bezpośredni kontakt z przedstawicielami lokatorów osiedli. Obecne rady osiedlowe mające uprawnienia samorządu mieszkaniowego były w zasadzie samorządami tylko z nazwy. W rzeczywistości rozbudowana struktura zarządzania hamowała wszelkie inicjatywy ograniczające codzienny kontakt z kierownictwem spółdzielni. Kontakt tym trudniejszy, że władzę poprzez osiedlowe administracje niży samodzielną, a w rzeczywistości uzależniając od decyzji zarządu RSM.

Kryteria nowego podziału polegają na racjonalnym podziale zasobów mieszkaniowych między cztery spółdzielnie, jako faktycznych i samodzielnych gospodarzy osiedli. I tak program reorganizacji przewiduje podporządkowanie Radomskiej Spółdzielni Mieszkaniowej osiedla 15-lecia o pow. 110 tys. m. kw. oraz rozpoczętego w br. osiedla „Golebów”, spółdzielni „Nasz dom” obok obecnych zasobów, osiedla „Żeromskiego” i „Nad potokiem”, spółdzielni „Ustronie” — całego osiedla o tej samej nazwie i docelowymi zasobami w wys. 500 tys. m. kw., a spółdzielni „Budowlani” obok obecnej substancji mieszkaniowej — osiedla „Borki” i „Zamłynie”. (am)

Pozytywna ocena dorobku — propozycje i inicjatywy

Sesje rad narodowych stopnia podstawowego

W województwie radomskim odbywały się ostatnie w bieżącej kadencji sesje gminnych i miejsko-gminnych rad narodowych. Ich tematem jest dorobek gospodarzy, przede wszystkim w dziedzinie produkcji rolnej i hodowlanej, działalność samorządnych organizacji rolniczych, efekty uzyskane w wyniku prac społecznie użytecznych. Dyskusja radnych koncentruje się na realizacji programów zatwierdzonych na początku bieżącej kadencji i wniosków zgłaszanych podczas poprzednich sesji. Uczestnicy sesji zgłaszają również pierwsze propozycje służące dalszemu przyspieszonemu rozwojowi wsi radomskiej.

W Belsku Dużym podczas sesji GRN za największe osiągnięcie ostatnich czterech lat uznano szybki rozwój sadownictwa w tym rejonie. Przybyło tutaj 1000 ha sadów, a większość upraw sadowniczych podniesiona została na wyższy poziom. Za sprawę pilną uznano zlokalizowanie na terenie gminy własnej szkółki sadzonek drzew owocowych. Dostawy ich z zewnątrz są bowiem niedostateczne, a zwłaszcza brakuje sadzonek dla odnowy starych sadów.

Postanowiono też zwiększyć udział mieszkańców w budowie gminnego ośrodka zdrowia, który budowany jest kosztem 8 mln zł, w tym udział mieszkańców wyniesie 2,5 mln zł.

Natomiast podczas sesji GRN w Rzecznowie wiele uwagi poświęcono osiągnięciom rozwojowi rolnych i hodowlanych gospodarstw specjalistycznych, których ilość w ciągu 4 lat wzrosła prawie pięciokrotnie. Jeszcze poważniejsze osiągnięcia notują w tej gminie hodowcy drobiu. Z nowo założonych w bieżącym roku ferm drobiarskich dostawy jaj przekroczyły ilości uzyskane ze wszystkich gospodarstw tej gminy w 1976 r. Główną bolączką tej gminy jest brak własnego GS-u a korzystanie z usług GS-u w Iży — jak wynikało z krytycznych ocen radnych — natrafia na spore trudności związane z transportem i stosowanym przez kierownictwo GS-u w Iży priorytetem w zaopatrzeniu swych rolników, kosztem niekiedy sąsiednich gmin.

Na podobne trudności, wynikające z braku własnej bazy zaopatrzenia i zbytu, natrafiają również mieszkańcy gminy Ściechów. Tutaj jednak podczas sesji GRN z interesującą inicjatywą wystąpił SKR. Postanowiła ona — w związku z budową nowej własnej bazy — przekazać dotąd użytkowaną bazę na potrzeby GS-u.

Zresztą SKR w Ściecho- wie jest inicjatorem wielu cennych poczyni — między innymi własne ekipy montażowe SKR zbudowały jeszcze w br. 3 kioski handlowe z pre-fabrykatów. Największy rozrost jest w warzywnictwie. Ściechów i okoliczne wioski mają wszelkie dane ku temu, aby w okresie najbliższych lat stać się produkującym w województwie ośrodkiem produkcji warzyw. W ciągu kilku zaledwie lat zmienił się

radikalnie stan dróg w tej gminie. Powstały między innymi drogi asfaltowe z Ściechowa do Zajeźrzewa (12 km) i z Zajeźrzewa do trasy kościelnej (7 km).

Tematy poruszane w dyskusji na posiedzeniach sesji GRN dotyczą też rent i emerytur dla rolników, wykorzystania rezerw paszowych dla dalszego zwiększenia dostaw mleka, komasacji gruntów, wzrostu upraw pszenicy i jęczmienia, a również — co w warunkach województwa radomskiego jest sprawą nową — wzrostu upraw buraka cukrowego.

be-de

O czym mówi się na konferencjach rad zakładowych

Produkcja, działalność związkowa i postawy ludzkie

W 160 zakładach pracy woj. radomskiego odbyły się już konferencje sprawozdawcze rad zakładowych. Dokonały one podsumowania działalności produkcyjnej, ideowo-wychowawczej i pracy wewnętrznej. Warto zwrócić uwagę na szereg węzłowych problemów, które wystąpiły podczas przeprowadzonej kampanii w części zakładów.

Jednym z tematów są rezerwy produkcyjne oszczędności i materiałowe. Często rodzą się wątpliwości czy w warunkach otwartego planu uzupełnianego niemal w każ-

dym kwartale o dodatkowe zobowiązania załóg. Da efekty poszukiwanie nowych rezerw? Takie i podobne pytania nurtowały wielu aktywistów. Tym bardziej, że podejmowanie nowych zobowiązań produkcyjnych niemal zawsze łączyło się z problemami zwiększonego zaopatrzenia w surowce i materiały.

Okazało się, że we współzawodnictwie pracy pojmano- wamy kompleksowo, obejmującym nie tylko zwiększenie produkcji ale również oszczędności materiałowe, unowocześnienie technologii, zmniejszenie wagi produkowanych wyrobów i wykorzystanie materiałów zastępczych — „dno rezerw produkcyjnych” nie grozi. Dowód?

Oto w wyniku współzawodnictwa 540 brigad walczących o tytuł brigady im. 60 rocznicy Rewolucji Październikowej i 8 tys. wart produkcyjnych zwiększających produkcję uzyskano dodatkowo wyrobów i artykułów wartości ponad 310 mln zł — w tym na rynek ponad 80 mln zł. Stąd chyba i takie wnioski: trzeba doceniać ofiarność i świadomość załóg robotniczych, podejmujących zobowiązania zwiększenia produkcji, a po drugie — zobowiązania w sprawie dodatkowej produkcji w pełni można realizować, gdy są one kompleksowe — a więc obejmują również działania na rzecz oszczędności surowca i materiałów, obniżenia materiałochłonności wyrobów.

W temacie stosunków międzyludzkich dyskutanci zwracali uwagę podczas konferencji na praktyki „Kameralnego wyróżnienia” (lub karania) pracowników. Okazuje się, że brak kolektywnej i jawnej oceny, czy opinii o pracownikach jest w dalszym ciągu poważnym niedostatkiem w pracy wychowawczej prowadzonej przez związki zawodowe, a również kierowników produkcyjnych.

Na wielu konferencjach postulowano rozszerzenie działalności na rzecz wzrostu kwalifikacji robotników, przede wszystkim w wieku do lat 35. W „Walterze”, „Radoskór” czy w wareskiej POP czyni się ostatnio wiele w tym kierunku. I są już efekty wpływające przede wszystkim na większą stabilizację załóg, poczucie zadowolenia u ludzi z faktu, że wzrasta ich znaczenie i rola w produkcji, oraz zwiększają się możliwości ich awansu i zarobków. (be-de)

Rozstrzygnięte konkursy WRZZ w osiedlach mieszkaniowych

Rozstrzygnięty został konkurs WRZZ na budowę prostych urządzeń rekreacyjno-zabawowych w osiedlach mieszkaniowych woj. radomskiego. Jury konkursu nie przyznało pierwszej nagrody ograniczając się w ocenie jedynie do wytypowania zdobywców drugiej i trzeciej. Drugą nagrodę otrzymało osiedle nr 5, w Świerżach Górnych, a trzecią — osiedle mieszkaniowe „Polna” w Grójcu.

Równolegle z konkursem na budowę urządzeń odbywało się współzawodnictwo o tytuł produkującego osiedla mieszkaniowego. Pierwsze miejsce w tej rywalizacji uzyskało osiedle Planty, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Budowlani” drugie osiedle „Polna” z Grójca, a trzecie osiedle mieszkaniowe w Białobrzegach. (am)

Sztuczne choinki z korzyścią dla lasów

9 tys. sztuk naturalnych choinek, w tym 7.200 dla Radomia skieruje w okresie przedświątecznym na rynek woj. radomskiego Woj. Związek Spółdzielni Rolniczych. WSS przygotowuje natomiast do sprzedaży ponad 8 tys. sztuk drzewek plastikowych, czyli dwukrotnie więcej niż przed rokiem. Jak z tego widać liczba amatorów sztucznych choinek systematycznie rośnie. (am)

Listy gratulacyjne i wyróżnienia dla przodowników Czynu Październikowego

Do 20 listopada br. uczestnicy Czynu Październikowego w zakładach pracy województwa radomskiego zrealizowali swoje zobowiązania produkcyjne wartości ponad 310 mln zł.

W Czynie Październikowym bierze udział 95 zakładów pracy, 541 brigad współzawodniczących o przyznanie tytułu Brigady im. 60 Rocznic Rewolucji Październikowej, wieloletnia rzesza pracowników uczestniczących w 8000 wart produkcyjnych, racjonalizatorów, którzy zgłosili już ok. 500 wniosków. Niektóre zakłady produkcyjne, jak Radomska Wytwórnia Telefonów i zakłady wchodzące w skład kombinatu „Radoskór” wykonały już w połowie listopada br. caloroczne zadania eksportowe do ZSRR.

Realizacji tych zobowiązań towarzyszy poprawa organizacji i wzrost wydajności pracy, a przede wszystkim uzyskanie znacznych oszczędności materiałów, surowców i paliw. Te ostatnie wyniki pozwoliły na tak znaczne przekroczenie efektów produkcyjnych bez naruszania dodatkowych zapasów surowców i mocy energetycznych. Z okazji pomyślnej realizacji zobowiązań podjętych na apel WRZZ i ZW ZSMP przez załogi radomskich zakładów pracy w ZDK im. „Waltera” w Radomiu odbyło się spotkanie kierownictwa wojewódzkiej instancji związków zawodowych i organizacji młodzieżowej, podczas którego wręczono listy gratulacyjne brigadom i indywidualnym pracownikom wyróżniającym się w Czynie Październikowym.

Otrzymały je brigady: młodzieżowa Jana Grunty ze „Zrembu”, Adama Stróże z wydziału produkcji eksportowej „Radoskór” oraz Adama Grona z Zakładów Metalowych im. gen. Waltera.

Wręczono listy gratulacyjne załozce Radomskiego Przedsiębiorstwa Ceramiki Budowlanej, która pierwsza w województwie radomskim odpowiedziała na apel o podejmowanie zobowiązań i uzyskała bardzo wysokie efekty produkcyjne.

Idziemy do kina

„Maratończyk”

Obok zapowiedzianego już w tej rubryce filmu „Sza”, obecnie na ekranie kina „Baltik” prezentowany jest także nowo zakupiony film produkcji amerykańskiej „Maratończyk” reż. Johna Schlesingera. Twórca tego filmu jest dobrze znany miłośnikom X Muzy, którzy mieli okazję podziwiać mistrzostwo warsztatu reżyserskiego w tak popularnych obrazach jak „Darling”, „Nocny kowboj”, „Dzień szarańczy” itp. Tym razem autor popisuje się również udanym dziełem, które cechuje oszałamiające tempo akcji.

„Maratończyk”, zrealizowany w konwencji filmu sensacyjnego, opowiada historię związaną z poszukiwaniami zbrodniarza hitlerowskiego, który przyjeżdża do Nowego Jorku, aby podjąć zdeponowane w banku — diamenty. W rolach głównych występują najwybitniejsi aktorzy współczesnego kina, m. in. Dustin Hoffman i Laurence Olivier. (mz)

Śladem naszych artykułów

W łaźni po remoncie

Otrzymałmy dwie korespondencje w tej samej sprawie. Mowa o radomskiej łaźni, poddawanej w krótkich odstępach czasu zabiegom remontowym. Oto fragmenty pierwszej nadesłanej przez Dyrektora Rejonowego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej: „Awaria kotłowni łaźni miejskiej nastąpiła 14 września br. wskutek pęknięcia członów kotłowej. Z uwagi na nietypowe urządzenia podjęcie prac remontowych możliwe było dopiero po zabezpieczeniu dostaw materiałowych realizowanych przez RPGKiM w ramach przydziałów awaryjnych. Remont wykonany został przez ekipę własną w wyznaczonym terminie, mimo braku specjalizacji w tym zakresie. Często awarie łaźni — co podniesione zostało w artykule — będą nieuchronne wskutek technicznego zużycia obiektu, a szczególnie instalacji c.o. Przyznajemy, że błędem organizacyjnym był brak ogłoszenia o terminie zakończenia prac remontowych”.

Tyle treść oficjalnego pisma, która raz jeszcze skłania do głębszego zastanowienia nad przyszłością obiektu. Działalność łaźni miejskiej,

już nie w klasycznym wydaniu, z wannami i „parówką”, lecz z usługami w zakresie balneologii i hydroterapii wydaje się nieodzowna. Oczywiście trudno snuć jakiegokolwiek rozważania uwzględniając w nich jako bazę dzisiejszy obiekt łaźni miejskiej. A więc? Dalej podobny typ świadczonych usług i perspektywa niekorzystających się remontów, czy inna bardziej racjonalna koncepcja? Odpowiedź na to pytanie pozostawiamy kompetentnym czynnikom, a raczej argument na poparcie twierdzenia o potrzebie świadczonych usług. Jest nim drugi list nadesłany przez Adama Węglińskiego. „Jestem pełen uznania dla redakcji „Życia”, że napisała o remoncie łaźni. Opowiadałem kolegom o wystanym liście. Każdy wątpił, aby był jakiś skutek. Z wielką satysfakcją pokazywałem artykuł, ale też miałem wątpliwości. Kilku z nas postanowiło 18 bm. sprawdzić co robi się w łaźni. Otóż łaźnia jest czysta, czystutka, chociaż ma jeszcze drobne usterki. Wszyscy gremialnie wykapaliśmy się. Najserdeczniej dziękujemy redakcji i oświadczamy, że nasza gazeta zawsze nam pomoże”. (am)

Wręczono również wyróżnienia przodującym w przemyśle Radomia indywidualnym uczestnikom Czynu Październikowego — Władysławowi Szablewskiemu z RWT, Czesławowi Jarząbkowi z „Radoskór” i Kazimierzowi Cieślakowi z RZNS. Mieczysław Dasiewicz z Zakładów Metalowych im. gen. Waltera uznany został przodującym racjonalizatorem spośród kilkuset racjonalizatorów i wynalazców uczestniczących we współzawodnictwie o tytuł racjonalizatora Czynu Październikowego.

Podobne spotkanie władz związkowych i organizacji młodzieżowej odbyło się również w Płońkach. Trzecie rejonowe spotkanie uczestników Czynu Październikowego odbyło się pod koniec listopada w Przysusze. be-de

Witają II Krajową

Konferencję Partijną

Czyn produkcyjny

„Radoskór”

Jako jedna z pierwszych w województwie radomskim załoga „Radoskór” podjęła zobowiązanie produkcyjne na czesie II Krajowej Konferencji Partijnej. Zgodnie z tym zobowiązaniem obuwicy „Radoskór” wykonują na rynek krajowy do dnia rozpoczęcia Konferencji 50 tys. par obuwia poza planem z zaoszczędzonych surowców. be-de

Przedłużony sezon na pomidory

Wyjątkowo długo trwa w tym roku sprzedaż pomidorów. Obok jesiennych dostaw krajowych pomidorów szklarniowych w cenie 60 zł za 1 kg, w sprzedaży znalazły się również pomidory importowane z Rumunii. Radomskie sklepy otrzymały po raz trzeci 11-tonową partię tych pomidorów w cenie 55 zł za 1 kg.

W sprzedaży jest także zielona sałata oraz kilka innych nowalijek, które uzupełniają jesienną ofertę sklepów owocowo-warzywnych. W WSO czynią starania, aby jeszcze w tym roku sprowadzić winogrona z Jugosławii. (mz)

Dostawy owoców cytrusowych, bakalii i przypraw

Po krótkiej przerwie ponownie zjawili się w sprzedaży cytryny. Handlowcy z WSS „Społem” zapewniają, że po otrzymaniu spóźnionej dostawy 20 t tych owoców odtąd będą one w ciągłej sprzedaży. Do Radomia nadeszły także kolejne dostawy bananów. 18 t tych owoców skierowano do sprzedaży 22 bm. a dwie następne, niemal identycznej wielkości partie bananów znajdują się w sprzedaży w grudniu. Również w grudniu trafią do sprzedaży pomarańcze, a razem z nimi poszukiwane przez smakoszy grapefruity.

Z innego rodzaju bakalii i owoców południowych spodziewane są jeszcze dostawy rodzynek (13 t trafi do sprzedaży około połowy grudnia), migdałów (ponad 3 t będzie w sprzedaży w tym samym mniej więcej czasie) i daktyli (ponad 6 t, ale dostawa może być dopiero po Świętach).

Znacznie lepiej będzie z dostawami kawy naturalnej, której ilość przeznaczona do sprzedaży w grudniu będzie 3-krotnie większa niż w tym miesiącu. Ilościowo do sprzedaży przeznaczony jest 21 t kawy czyli mniej więcej tyle samo co w analogicznym okresie ub. roku. Radomscy handlowcy sygnalizują także zwiększone dostawy pięciu rodzajów herbat, niestety bez gatunków „Junan” i „Nataraj”. Awizowane są w grudniu również dostawy przypraw korzennych. (mz)

Spotkanie klubowe

w „Empiku”

28 bm. o godz. 18, w klubie PiK odbędzie się spotkanie klubowe w ramach XI Dni Książki Społeczno-Politycznej. Mgr Tadeusz Tarnogrodzki z-ca dyr. naczelnego Wydawnictwa „Książka i Wiedza” oraz doc. dr hab. Jan Naumaj mowić będą na temat „Polska i świat w literaturze społeczno-politycznej”. Wstęp wolny. (n)

Sport

BROŃ — SPÓJNIA 11:7

Korzystając z wolnych terminów tenisistów radomskiej Broni rozegrali w Warszawie towarzyski mecz z tamtejszą Spójnią. Spotkanie miało cel szkoleniowy i było kolejną próbą wyłonienia dwójki najlepszych zawodników młodego zaplecza do występu w pierwszym zespole. Mimo braku w drużynie Zwierzyczki i Woźniaka mecz zakończył się zwycięstwem Broni 11:7.

Punkty dla radomskich II-ligowców zdobyli: Komisarzyk 4, Kośmider 3, Molenda 2, Mąkosa 1 oraz para Komisarzyk-Kośmider 1. (am)

ZMIENNA FORMA SIATKAREK RADOMKI

Poławiczny sukcesem siatkarek Radomki zakończyły się kolejne mecze o mistrzostwo II ligi. W sobotę drużyna radomska uległa na własnym terenie Gedanii 2:3 (13, —5), (8, —10, 7, —4) natomiast w niedzielę zwyciężyła rywalki 3:1 (13, —5, 6, 7).

Sobotni mecz stał pod znakiem bardzo nierównej gry Radomki. Po pierwszym secie, w którym zespół gospodarzy zaprezentował skuteczny atak i szczelny blok, w dwóch następnych wyraźnie zwolnił tempo popielniając wiele prostych błędów. W czwartym secie Radomska zmobilizowała się i dzięki udanym atakom Wojciechowskiej zdolała rozstrzygnąć tę partię na swoją korzyść. Ostatnie słowo należało jednak do zespołu gdańskiego, który w piątym secie panował niepodzielnie na boisku. Na usprawiedliwienie Radomki trzeba dodać, że w decydującej fazie spotkania zabrakło w zespole jego kapitana — Jolanty Kobylarczyk. Siatkarka ta uległa kontuzji na początku drugiego seta i nie powróciła już na boisko.

Pojedynek rewanżowy stał na lepszym poziomie. Mimo braku Kobylarczyk Radomska zaprezentowała formę sprzed sezonu nie dając żadnych szans Gedanii. Do najlepszych zawodniczek na parkiecie należały: Zielinska, Życka i Wojciechowska.

BROŃ — HETMAN 18:2

W spotkaniu o awans do II ligi pięciarcze Broni rozgromili Hetmana Zamość 18:2. A o to wyniki walk w kolejnej (na pierwszy miejsc) zawodniczek gospodarzy: Mikulski i K. Żeromiński zdobyli punkty bez walki, B. Żeromiński pokonał w I starciu przez k.o. Terleckie.

W Radomiu będzie wkrótce sklep „Desy”

Jeszcze w tym roku w Radomiu otwarty będzie sklep „Desy”. Z pomocą wojewódzkiej władz handlowych przy urzędzeniu placówki przyjdzie Przedsiębiorstwo „Sprzedaż dzieł i antyków „Desa” z Warszawy, które otrzymało do dyspozycji lokal przy ul. Żeromskiego 41, po „Salonie obuwia”.

Wykonawcami prac adaptacyjnych będą brigady Kombinatu Remontowo-Budowlanego Handlu Wewnętrzznego „Budrem” w Radomiu. (ms)

go, Jabłeczki zwyciężył Krajewski. Klus wygrał w I rundzie z Jakubczukiem (przewaga), Pawłowski uległ Niedzwiedziowi, Woźniakowi sekundant gości poddał w II starciu Pasternaka, Paleta zwyciężył w identycznym sposobie Kozyrę, a Gębczyk Ludwiczaka, Fituch wygrał w III rundzie (przewaga) z Łyżwińskim.

Zespół radomski okazał się co najmniej o klasę lepszy od bardzo słabego przeciwnika, górując nad nim zdecydowanie — szybkością i wyszkoleniem technicznym. Potwierdzeniem takiej opinii może być fakt, że z ośmiu rozegranych walk tylko dwie trwały trzy pełne rundy.

W drużynie zwycięzców szczególnie podobał się B. Żeromiński. Zdobywca złotego medalu w turnieju „Gazety Pomorskiej” potwierdził świetną dyspozycję wygrywając już na początku pierwszego starcia przez nokaut z Terleckim. (am)

Hold — B. Prusowi

Szkole — sztandar

W 130 rocznicę urodzin Bolesława Prusa, patrona Szkoły Podstawowej nr 14 w Radomiu i w 70 rocznicę istnienia szkoły, w sali Domu Kultury „Waltera” odbyła się uroczystość przekazania szko-

szkoły mgr Danuta Rewińska. W czasie uroczystości nauczycielka tej szkoły Danuta Rejmer udekorowana została Złotym Krzyżem Zasługi. W części artystycznej przedstawiono montaż słowno-muzy-

Fot. B. Kwiatkowski

le sztandaru. W uroczystości uczestniczyli sekretarz KM PZPR Barbara Jaroszek i prezydent Radomia — Tadeusz Karwicki. Sztandar szkole przekazał przedstawiciel Komitetu Rodzicielskiego J. Hajdrowski. Przemówienie o okolicznościach wygłosiła dyrektorka

czny zatytułowany „Słowo o Prusie”. W budynku szkoły odświeżona została tablica pamiątkowa poświęcona patronowi młodzieży Bolesławowi Prusowi. Otwarto też Izbę Pamięci a prace plastyczne wychowanków szkoły zaprezentowano na wystawie. (n)